

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4 soros betűt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában,
TELEFON-SZÁM 57

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, május 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Mit tárgyal Arad közgyűlése?
- Bizalom a miniszterelnöknek.
- Terjeszkedő sporttelepek.
- A Martáé az angol Daimler szabadalom.
- A fületlen rendőr.
- Szobrot emel a király Fejérváry Géza bárónak.
- Vera grófnő naplója.
- Szabályrendelet a mozikról.
- Mi lesz 1918-ban?

A polgármester, mint ellenzék.

Arad, május 12.

A polgármester — legalább a miénk — nem mondhatja el magáról, hogy: *A város — én vagyok.* Nem is lenne helyes. Száznegyvenkét törvényhatósági bizottsági tagnak szeme és agya nem lehet annyira jelentéktelen valami, hogy annak egy ember akarata fölibe kerekedhessen. A városok autonómiáját nem lehet mű-autonómiának tekinteni és ez előtt az igazság előtt hajlik meg a közigazgatást reformáló felsőbb szándék, a mikor a városatyák jogait érintetlenül hagyja.

Azonban a polgármester még azt se állíthatja: *A tanács — én vagyok.* A holnapi közgyűlést előkészítő tanácsülésen a polgármesternek az a szerepe volt, mint a minőt a hivatásos ellenzéki szónokok töltenek be. Az ügyek egész során a polgármester a tanácsi referens javaslata ellen szólt föl, hogy azután végül leszavaz-

zák. Ez is alkotmányos rend szerint történik és a tanács tagjaiban viszont a tisztviselői függetlenséget kellene megbecsülni, hogy a maguk véleményét a polgármesternek, mint főlebbvalónak nézete alá nem rendelik.

Hanem ez mégis egészen jól. Nem beszélünk azokról az ügyekről, amelyekben a polgármester és a tanács tagok kontroverziája fölmerült; még kevésbé akarjuk vitatni, hogy azokban az ellenzéki polgármesternek vagy a tanács többségének volt-e igaza. Az azonban bizonyos, hogy a polgármesternek minden város életében irányító szerepének kell lenni. A temesvári Telbiszre azt mondták, hogy „rányomja egyéniségének bélyegét az egész városi közéletre”. Ne diktáljon a polgármester, de mindenesetre vezessen. A polgármester kétségen kívül az, aki legjobban ismeri a város ügyeit, aki tudja az olyan részleteket, titkokat, amelyekről a törvényhatósági bizottsági tagok nem tudnak, sőt jobb is, ha nem tudnak; tehát a polgármester szavának fölényben kell lenni néha nemcsak a tanácssal szemben, de néha a törvényhatósággal is. Vannak ügyek, amelyekben a törvényhatósági bizottsági tagok emberi gyöngesége, tájékozatlansága, hirtelen föllobbanása nem tud megküzdeni valamely indokolatlan kérés, valamely rossz terv, valamely szerencsétlen szándékkal szemben; ilyenkor van szükség a polgármester egyéniségének súlyára, fensőbbségére, tekintélyére.

Ez, természetesen, kisebb erővel érvényesülhet a törvényhatóságban, ha már a tanácson belül kudarcot vall. Akármint fog a közgyűlés dönteni a polgármester különvéleményei fölött, az ezen a tényen nem változtat. Magának a törvényhatósági bizottsági tagnak helyzetét is megnehezíti ez, aki elvégre minden ügyet szegéről-vegről nem ismerhet, a város dolgaival hivatásszerűen nem foglalkozik, és így lelki tépelődésben lehet a felől, hogy a polgármesternek van-e több igaza, vagy a tanácsnak? Bizhatik-e az előadók alaposágában, ha azok magát a polgármestert se győzték meg, s viszont ismerje el a polgármester szavát döntőnek, mikor arra a tanács tagok se hajlanak?

Hébe-korba ha ilyen előfordul, annak nincs különösebb jelentősége. Se a polgármesternek, se pedig a tanács tagoknak állása nem hasonlít a miniszterekéhez és ha leszavazzák őket, azért nem kell egyiküknek se levonni a konzekvenciákat. De a mikor ez mind sürűbb lesz és egy tanácsülésben három komolyabb pont is akad, a melynél a polgármester magában marad, akkor már van valami hibája a közigazgatás gépezetének.

Nem a polgármestert hibáztatjuk, — annál kevésbé lehet ezt tenni, mert a közelmúlt sok hasonló esetében a *közgyűlés, a tanács többségével szemben épen neki adott igazat.* A hiba abban lehet, hogy a tanács tagok a maguk ügyeit egyoldaluan nézve, nem tudnak a közönség, a polgárság

Sorsok.

Irtá: Lakatos László.

A jó tündér ott állt ágyam fejénél. Az ágy fejen függő himzett háziáldásból lépett ki — a két angyal közötti üres térből — és a hajnali szürkületben, míg az elalvás kinjával viaskodtam, sorra elvonultatta őket előttem, sorra mind.

Fehér tógában közeledett felém az első.

— Vajon vállalnád-e a sorsomat? — kérdezte. — Cserélnél-e velem, aki serdülő korod estvéinek igézetes álma voltam? Akarod-e halovány arcomat, fényes eszemet, nagy hatalmat, aranyaimat, asszonyaimat?

— Fehér tógádon három vérrózsa ég. Erőszakos halállal multál ki, zordul és oszván. Nem cserélek veled Cajus Julius Cézár.

És elküldtem.

Másik jött. Szép arcát, dus szakállát ezer képről ismertem. Homlokán a gondolatok voltak diessugárt.

— Enyém Hamlet, enyém Julia, enyém a Szentivánéji álom... Mind neked adom, mert ez a kötelességem... Nagy voltam, a nagyok között és évszázadok multán sem tudott nagyobb következni utánam... Isten nem engedte... A szonetteket is, amelyeket anynyira szeretsz, én irtam... Akarsz cserélni?...

— Szegény és megvetett színészként éltél Londonban. A szonettek fekete hölgyének sem kellettél... Nem cserélek veled William Shakespeare...

— Velem sem? — kérdezte most a harmadik. — Aranyhumort tudtam kovácsolni a legnagyobb fájdalomkból... A király az én darabjaimat élvezte mindennél inkább... Piros sarku cipőt volt szabad hordanom, mint a nemes embereknek... Hazám legelső színházátma is az én nevemről nevezik... És francia voltam, a legfranciább francia...

— Feleséged megcsalt és az iskolában társaid csufoltak, mert igazi neved azt jelenti, hogy: ragyás. Szánlak szegény Moliére...

Aki most jött, nem egyedül érkezett. Fényes tábornokoknak — élükön Ney maréchal — a suiteje követte a nagy Napoleont. Csak ennyit kértett gögösen:

— Akarod, hogy te legyél a nagy Napoleon?

— Köszönöm, Sire... Sokat szenvedtél a nagy urak miatt, akik lenéztek... Mária Lujza megvetett, elárult és Szent Ilonán hat esztendőig éltél anélkül, hogy kezed nő kezét megérinthette volna...

Most a legnemesebb arcú levente érkezett meg.

— Nem azt mondom — szolt Rákóczi Ferenc — hogy fejedelem voltam... Csak any-

nyit, hogy enyém voltak a legszebb bevületek... A szabadság legszentebb lelkesedése, a legtisztább istenhit, a börtönök és a számkivetésnek legnemesebb szenvedései az enyémekek voltak...

— Hiv jobbágyod vagyok, Nagyságos Fejedelem, de udvarod szegény volt... Nem ösmerted a szagos fürdők itteni bübáját, vasuton sosem utaztál, Musset versein nem sirhattál, Vörösmarty rimeit nem csengtek füledben, Reviczky könyvét sosem ejtetted ki révülő álmodozással kezedből... Régen éltél...

Most az olasz pap jött. A legnemesebb arc, Vergilius vezette elém és vastag, régi fólíán volt a kezében, a Divina Comodia. Alázzattal kínálta felém.

— Nem, Dante Alighieri — mondtam — nem! Nagyon szegény voltál és én félek a szegénységtől. Még a pokolnál is inkább a szegénységtől félek.

Megreszketttem, mert most a halovány ifju következett. Szerényen bókolt előttem.

— Száműzött herceg voltam — kezdte. — Apám a nagy Napoleon... Életem szüztiszta volt, mint a fiatal leányé... Enyém voltak a legszebb álmok, a legfinomabb sóvárgások, a teljesületlen, fehér vágyak, a legszebb halálos szomorúságok... Amikor a schönbrunni kastély ablakán át a császári parkba pillantottam, a szemem elért Párisig és még onnan is túl a

lelkületébe illeszkedni. Ezt az is bizonyítja, hogy minden alkalommal kitűzetnek olyan ügyek, a melyeket a közvélemény lesöpör a sorrendről, még mielőtt a közgyűlés elé kerülnek ezek. Ha a tanácstagok, a városházán kívül élő gondolkodást, közszellemet jobban ismernék, ha azzal jobban törődnének, akkor kétségtelenül egységesebb lenne a tanács véleménye, és akkor nem kellene a maihoz hasonló leszavaztatásokkal a polgármesteri tekintélyt koptatni. Mert erre a tekintélyre a városnak szüksége van, és mert — ismerjük el, — Varjassy Lajos maga mindent megtett, hogy ez a tekintély minél tisztább, minél teljesebb legyen és minél több hasznot hozzon Aradnak érdekeire.

Mit tárgyal Arad közgyűlése?

(Az előkészítő tanácsülés. — A polgármester és a tanácstagok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, május 12.

Két napos közgyűlésre készül a törvényhatóság, amelyet ezuttal is bőséges anyaggal lát el a tanács. Sőt a múlt hónapban tanusított nagy buzgóságon felbuzdulva, már egy rendkívüli közgyűlés konturjait is bontogatják, mondván, a nagy városok előkelő publikumának az a divatja, hogy a *haute saison* egy néhány héttel meghosszabbítsa. Hanincs „urak bálja“, király-díj és derby, jó lesz a közgyűlés is, hadd mulassanak az urak, mielőtt nyári pihenőjükre szétszóródnának.

A tanács ma délelőtt tartott ülésében a hivatalosan elfoglalt Urbán Iván báró főispán távollétében Varjassy Lajos polgármester elnöklésével foglalkozott a holnapi közgyűlés tárgysorozatán szereplő ügyekkel és mielőtt még magukat az érdemleges határozatokat ismeretnők, rá kell mutatnunk arra, hogy a városatyák már nemcsak azokkal a dolgokkal foglalkoznak, ami a közgyűlésen történik, hanem annyira megtetszett nekik a közügyekkel való foglalkozás, hogy követik a tanácsot a

bürokrata és akkor is rajtatartják a szemüket, amikor azok nem is sejtik.

Jegyzőkönyv-hitelesítés főügyési asszisztenciával.

Most például Fényes Dezső a jegyzőkönyvekbe köt bele és bizalmatlanságának azzal ad kifejezést, hogy reformálni akarja ennek megszerkesztését. Tervezései elkerülése céljából azt kívánja, hogy az előadók a határozati javaslatokon történt esetleges változtatásokat sajátkezűleg írják le. A tanács megállapította, hogy a főispán utasítására ezt a polgármester már három éve elrendelte. Azt kívánja továbbá, hogy a tiszti ügyész legyen jelen a hitelesítésnél. A tanács sem bizhatik valami nagyon a maga dolgában és ezért javasolni fogja, hogy ezentúl az ügyész legyen jelen a mulatságosnak nem mondható hitelesítésnél. Végül azt kívánja, hogy az indítványt tevő városatyát is hívják meg a hitelesítéshez.

— Ebből fiókközgyűlés lenne, fakadt ki a polgármester. És igaza van, mert Arad város törvényhatóságának rendszeren utóbb jut eszébe a jó a jobbnál és ha tíz-tizenöt indítványozó lenne jelen a hitelesítésnél, akkor az is eltartana két-három napig. De annyit koncedált a polgármester, hogy mindenki megnézhesse hitelesítés előtt a jegyzőkönyvet és nála megtegye az észrevételeit.

Amennyire konciliáns és engedékeny volt a polgármester Fényessel szemben, annyira ellenzéki sőt egy kis szenzáció erejéig diplomata módjára meglepetésszerűen kuruc volt a maga tanácsával szemben.

Mindenki tudja, hogy a polgármesternek van a legjobb szíve a fel országban. Megszorult ember még sohasem fordult hozzá kéréssel eredménytelenül. Ez köztudat és a tanácsüléseken ő az első, aki keresi, hogy valakivel a város jót tehessen.

Drága-e a földbérlet?

Ma is egy aradi polgár megsegítéséről, kérésének teljesítéséről volt szó. Faragó Gyula a város egyik bérlelője, tavaly 160 hold földet árverésen vett bérbe és míg ezelőtt 18 koronát fizetett egy holdért, az árverésen 50—60 koronáig ment fel. Most azt kéri a közgyűléstől, hogy tekintettel az elmúlt rossz esztendőre és arra, hogy a konyhakertészetre ráfizetett ez év október el-

sején bontsa fel a város a szerződését és méréselje a bérösszeget.

Lócs Rezső gazdasági tanácsnok, a kérdés előadója, rámutatva arra, hogy maga is belátja ennek a precedensnek veszedelmes voltát, de a kérelem teljesítését javasolja, noha a várost kár éri. Faragó — ugymond — uttóró volt a konyhakertész terén, áldozatokat hozott érte és tovább is akar vele foglalkozni és ezért a nem konyhakerti művelés alatt álló 160 holdra a szerződés felbontását és a bérleti árat 36 koronára redukálni javasolja.

A tanácsnok előadása igen szimpatikus fogadtatásra talált. Mindenki behatóan érdeklődött Faragó sorsa iránt, élénk vita keletkezett, számításokat eszközöltek, vajon mennyit kell elengedni és szinte megnyugodtak, mikor azt hallották a polgármestertől, hogy csak 4000 koronáról van szó.

— Nehéz ügy ez — mondotta a polgármester — mert Faragó csakugyan sokat inventált a város földjeibe, de viszont attól félek, hogy tönkre tesszük az árveréseink komolyságát, ha a kérelmet teljesítjük.

Látszott a polgármester arcán a belső küzdelem és mindenki örült, mikor Jegessy Károly dr. főügyész azt indítványozta, hogy a kérelem teljesítése csak akkor lépjen életbe, ha Faragó az összes bértartozásait már megfizette.

— Ez helyes, a város teljesen biztosítva lesz, mondotta a pénzügyekben tréfát nem ismerő Vannay.

És a tanács tagjai mind a kérelem teljesítése mellett szavaztak kivétel nélkül.

— Én pedig nem fogadom el a javaslatot — szólt a szenzációként ható polgármesteri megnyilatkozás — és kérem ezt jegyzőkönyvbe venni.

Nincs pénz új színházra.

Kovács Vince a színházi fűtés és átalakítás ügyét referálta. Ékes szavakkal ismertette az építészeti bizottság tegnapi ülésén történeteket és meggyőződéssel jelentette ki, hogy ilyen rozoga, tűzveszélyes és használhatatlan színház, mint az aradi, nincs a földkerekségen.

— Egy pillanatig sem késhet az új színház építése. Van rá fedezet is, a mozik által már fizetett díjakból. Mindenki helyeselt és a tanács azt hitte, hogy az új színház már áll

végtelességik... Isten belém helyezte mindazt, ami szép, szent és szomorú...

Végtelen számalommal tekintettem a reichstadti hercegre.

— Szegény hercegem — mondtam — anyád sosem szeretett... És sokat szenvedtél a láztól és én is nagyon félek a láztól... Nagyon szépen kérek, távozz...

Megint újabb kísértés... A szobám megtelt fenséggel, a levegő is hódolt neki, amikor fényes tiarája alól megszólalt:

— II. Gyula vagyok. A de la Rovera házból... Jézus helytartója voltam a földön, császárok ura... Lionardo da Vinci nekem dolgozott és Michel Angelo az inasom volt...

— Nyugtalan ember voltál, Szent Atyám. Minden a tied volt, mindenhez tudtál, csak egyhez nem. Nem voltál alázatos, nem tudtál megnyugodni szíved Istennel binni és míg forró éjszakákon nyugtalan álmatlan jártad az Angyalvár szobáit, titokban az együgyű, jó és jámbor, Istentől nyugodalmas álommal megáldott udvari káplánodat irigyelted... Félek a sereadtól Szent Atyám...

Most az orosz paraszt érkezett.

— Enyém volt a legszebb megtisztulás, az én szomjuhozó lelkerem felt meg a legtökéletesebben Krisztussal, én tudtam a legjobban szeretni — szólt Tolsztoj, aki most olyan szép volt, mint egy apostol.

— Kinzó volt a családi életed, Lev Nikolajevics — mondtam végtelen irgalommal. — Akik legközelebb álltak hozzád, nők, akit magad választottál, fiad, aki belőled fakadt, lenéztek. Kicsinyes gonoszságokkal gyötörték és te sokat sirtál miattuk éjszakánként.

Ujabb kísértés.

Bársony ruhában jött, abban, amelyiket halála napján hordott. Arcán a diadalmas művész boldog, isteni kielégülése.

— Királyok hódoltak nekem és minden művészi álmom megvalósult. Hosszu életem megkronáztatott. Amit akartam, teljesült. A világ azért él, hogy az én műveimet szolgálja, hogy az én zenémet és az én szavaimat hallhassa. Minden voltam, szegény lángész és gazdag ur, pogány és keresztény, én bennem élt minden és minden sors az én sorsom volt. Hosszu, szép élet után hirtelen könnyű halállal haltam meg és halálomban a dogék palotájából Wotan leányai vittek a Walhallába... Mindent láttam, mindent megéltem...

— Mester — szóltam Wagner Richárdhoz csuf kegyetlenséggel — a barátaid elhagytak, a legjobb barátaid... Emlékezzél csak Nietzsche Lajos király, mind, akik fontosak voltak számodra... Vénségedre magadra maradtál, egyedül és a világűr úgy kongott körülötted, mint rettenetes nagy, üres hordó...

Elküldtem. És elküldtem a sokat éhezett Petőfit, az epileptikus Flaubert t, elküldtem

Nagy Sándort, aki — szegény — még Diogenest is irigyelte, az orvul meggyilkolt Wallensteint, az elárult Hunyady Lászlót, a megcsömörlött életű, a hatalmas V. Károly császárt, a szegény órásmestert, a sorvadósos Rafaelt, elküldtem Sokratest Xantippe miatt és Mózeset, mert haragos szíve miatt nem láthatta meg az ígéret földjét.

Mindenkit elküldtem.

A jó tündér ámuló korholással szólt hozzám:

— Minden szerencsét elhajítottál magadtól és gögös voltál mindenkihez. Szegény vagy magad is, gyötördő, elárult ember és mégis a legfényesebb aranykelyhet is eltoltad magadtól, egyetlen gyenge repedés, egyetlen homályos lehelet miatt. Senki fényességével nem merted felcserélni a magad nyomorúságát. Gyáva vagy talán, hogy mindenki idegen sorsától irtózol?

Nem feleltem. Nem tudtam felelni. A jó tündér visszalépett az ágy fején függő háziáldásba, a két angyal közé. A hajnali szürkület, mint két nehéz ólomlapátot, úgy nyomta le szemhéjamat.

(Minden élet közül a magunkét tartjuk a legideálisabbnak — ezt Tolsztoj mondja valahol)

is és benne az aranyos márvány lap, amely örök időkre hirdeti, kik „alatt” épült.

— Már pedig míg a pénzügyviszonyok nem javulnak, én még a kérdés tárgyalását sem tartom szükségesnek, — jelentette ki belepirosodva a polgármester, a tanács kínos meglepetésére.

— Nem kerül pénzbe a megejtett számítások szerint — mondotta majdnem könyörgő hangon Lócs és a kérdés érdemes a tanulmányozásra.

— A számítások nem voltak alaposak, miattam tanulmányozhatja a tanács, de anketet nem hívok össze, mert nem tudom, hogy hol veszem a milliót. És ha lenne, akkor is van szükségesebb dolog, mint a színház.

A tanács, noha most a polgármester nem volt diplomata és elsőnek nyilatkozott, az építészeti bizottság javaslatát fogadta el.

Tisztviselők kérelmei.

Még nincs vége a sorozatnak. A polgármester ma reggel nagyon megkeményítette a szívét. Bizonyára rendkívül nehezére esett és bizonyos az is, hogy nagyon rosszul érezhette magát az egész nap. A tanácsülés fél egykor ért véget és ő az ülésen történtek hatása alatt azonnal elsieltett hivatalából, noha ő tartja be legpontosabban a hivatalos órákat.

Zima Tibor és hetvenöt társa azt indítványozzák, hogy öt adótszert léptessen elő a törvényhatóság a X. fizetési osztályba.

Vannay Gyula tanácsnok ismertette az indítványt és sorakoztatta az adatokat annak méltányossága mellett, rámutatva arra, hogy az illetők a mai szabályrendelet mellett sohasem léphetnének elő.

— Az igaz, de nem találok igazságosnak hogy egyesekkel kivételt tegyünk. Vagy nem lehet megélni a fizetésből és akkor valamennyit elő kell léptetni, vagy pedig egyet sem. Különböző is a szervezési szervezet reformja még e hónapban napirendre kerül valószínűleg egy rendkívüli közgyűlésen, mert most kerül nyomdába a tervezet és majd akkor tárgyaljuk a kérdést. Javasoljuk, hogy a közgyűlés adja ki az indítványt a szervező bizottságnak.

Ugyanez lett a sorsa Moldován Odón rendőrhadnagy kérelmének is, aki éveken át nagy buzgalommal és lelkiismeretesen látja el a piaci felügyeletet és teszi ezt hivatalos óráján kívül, reggel hét és nyolc óra között és igen nagy érdemei vannak abban, hogy a piacon a viszonyok javultak. Hatszáz korona megérdemelt működési pótlékot kér. Kérelmét kiadják a szervező bizottságnak.

Kulturális kérdések.

A holnapi közgyűlésen azonban szóhoz jut a kultúra is és pedig igen változatos alakokban.

Rendkívül nagy jelentőségű a tanácsnak a női felső kereskedelmi iskola létesítésére vonatkozó előterjesztése. A mozgalom minden egyes frázisát részletesen ismertettük és így a kérdés a nagy közönség körében ismeretes. A tanács a létesítés kimondását kéri a kereskedelmi és iparkamara átirata értelmében, a melyben ez kötelezőleg jelenti ki, hogy az esetben, ha az iskolánál deficit lenne, akkor a hiány egy harmadrészt vállalja. A városnak két harmadrészt kell biztosítania és ha ezt a miniszter megengedi, akkor a kultusz kormány szeptember elsején megnyitja az iskolát, teljesen önálló igazgatás mellett. A közgyűlés a fiúiskola felügyelő bizottságát utasítja, hogy a szervezeti szabályzatot készítse el és szükséges elönmunkálatokat végezze el.

A törvényhatósági bizottság 64 tagja azt indítványozza, hogy a közgyűlés eltérőleg egy

régebbi határozattól, töltsen be a kulturpalota műtárosi állását és arra válassza meg Szudy Elemér. A törvényhatóság eme impozáns megnyilatkozásának deferál a tanács is és ezt javasolja, hogy a közgyűlés tegye magáévá az indítványt és bizza meg a pályázat kiírásával a polgármestert.

Ebbe a sorba tartozik annak megemlézése is, hogy a tanács a temesvári Arany János társaság kérelmére Krecsányi Ignác érdemes színigazgató jubileuma alkalmából létesítendő alaphoz száz korona kiutalványozását kéri, de elutasítja Szeged ama megkeresését, hogy Arad is irjon fel a belügyminiszterhez és kérje, hogy sziniszazon alkalmával is játszhassanak az orfeumok.

A kultúra emelését célozza Reisinger Ferenc dr. amaz indítványa, hogy a város keresse meg a minisztert és kérje tőle a korcsmák bezárásának elrendelését szombat estétől hétfő reggelig. A tanács nem vár praktikus eredményt a felirattól, azonban erkölcsi obligójánál fogva nem vethetvén el az indítványt, azt kéri, hogy a szállodákkal tegyen kivételt a miniszter, mert a város mégsem falu.

A rossz aszfalt.

Aminthogy alig van közgyűlés segélykérés nélkül, úgy nincs aszfaltügy nélkül sem. Holnap kell két évi gondolkodás után, miként a Magyar aszfalttársaság aszfaltjának, jó puhává főnie a közgyűlésnek. Noha többször kimondta a közgyűlés, hogy azért, mert autóbuszok járnak, nem fizet többet a fentartásért, mert erre a szerződés nem kötelezi, a tanács egy esetleges pör mumusával izasztva meg a törvényhatóságot, azt javasolja, hogy 1914 től a város a 30 fillér helyett fizessen 1 korona 30 fillért egy négyzetméter aszfalt fentartásáért az autóbusz által használt utakon és ezért a társaság átönti újra a Nagyváradi utat és még tíz évig fentartja ingyen. Most a fentartás 9000, a jövőben 15800 koronába kerül. Javasolja azért, mert véleménye szerint az annak idején vékonyra tervezett betonréteg nem köteles autóbuszok alatt kitartani.

Terjeszkedő sporttelepek.

(Az Aradi Atletikai klub kérelme. — Tribün, vagy tornacsarnok?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 12.

Arad város közgyűlése elé holnap két sportegyesületnek is kerül olyan kérelme, amelynek az a célja, hogy a sportéletet fejlesszék, hogy a sportoló, testét edző ifjúságnak mennél nagyobb, mennél jobban felszerelt területet adjanak. Az előkészítő tanácsülésben ma Lócs Rezső gazdasági tanácsnok ismertette mindkét egyesületnek: az Aradi Atletikai Klubnak és az Aradi Torna Egyletnek a kérelmét is.

Az Atletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepét, amely a fejlődő sportigények számára szüknek bizonyult, kéri kiterjeszteni. Az Atletikai Klub sporttelepe kibővített alakjában már a Palóczy tanár által készített városrendezési terveken is szerepel, tehát semminemű akadály nincs a bővítésnek. A klub kérelmének másik része a sporttelep tulajdonjogának, tehát a klub és a város közti jogviszonynak rendezésére irányult.

A tanács Lócs tanácsnok referátuma alapján azt javasolja, hogy a város teljesítse a kérelmeket. A sporttelep kibővítésére hasítsák ki az ötemetől kért részt, amelylyel a Török Gábor-utcai sporttelep 3096. négyszögöl területéről kétszeresére, pontosan 7100 négyszögölre növekednék, tehát olyan kiterjedésű lenne, hogy a sport jogos igényeinek megfelelőhessen

minden tekintetben. A jogviszony rendezéséről a tanács azt javasolja, hogy tekintettel az Aradi Atletikai Klub igazán számottevő sporttevékenységeire és tevékenységére, mondja ki a közgyűlés, hogy a város a kibővített sporttelepet tulajdonjoggal együtt engedi át az Aradi Atletikai Klubnak, csupán azt a korlátozást teszi, hogy a sporttelep csak sportcélokra használható föl és a tulajdonjog másra csak a város beleegyezésével ruházható át.

A másik sportteleppel bíró egyesület: az Aradi Torna Egylet az Óvártéri telepen tribünt akar építeni. A törvényhatósági-bizottság a múlt évben már megszavazott 55.000 korona garanciát a Torna Egyletnek, hogy ennek az összegnek erejéig tornacsarnokot és tribünt építhessen. Az egyesület most előbb tribünt akar emelni pályáján és azt kéri, hogy a városi garanciát 35.000 korona erejéig a tribünépítésre és más beruházásokra felveendő kölcsönnél használhassa föl. A tornacsarnokot a fennmaradó 20.000 koronás garancia fölhasználásával később építenék.

Az előkészítő tanácsülés a kérelem teljesítését javasolja, azonban azzal a kikötéssel, hogy az egyesület az önálló tornacsarnokot sporttelepén legkésőbb 1916-ban köteles megépíteni.

Ebben az ügyben különben a következő figyelemreméltó sorokat kaptuk ma:

Az Aradi Tornaegyesület egy beadványa szerepel a törvényhatósági bizottság holnapi közgyűlésének tárgysorozatában, melyre egyrészt a város észszerű finandális érdeke, másrészt és főleg pedig a sport érdekében felhívom a törvényhatósági bizottság figyelmét.

Az Aradi Tornaegyesület 1879-ben megalakult és céljaira a kultuszminiszteriumtól a liceumi tornaterem használati jogát esetről-esetre megkapta. A miniszterium a használati jogot szerződésileg három évenként engedte át a tornaegyesületnek, de a szerződés megkötése előtt meghallgatta a liceumban elhelyezett tanintézetek igazgatóságát és megessett, hogy oly véleménnyel terjesztették fel a tornaegyesület kérvényét, mely annak használati jogát majdnem illuzóriussá tette. A liceumi igazgatók jó, vagy kevésbé jó indulatától függött sokszor a tornaterem használati joga és egyrészt ezért, másrészt pedig azon okból, hogy a tornaegyesület, mely annak idején Arad város polgárságának színe-javát számlálta tagjai közé, érezte, hogy nincs saját otthona, nincs saját helyisége, melyben teljes erejét és fejlődési képességét kifejthetné, működését szélesebb körben kiterjeszthetné és nagyobb alapra fektethetné, — ez indította a tornaegyesület vezetőségét arra, hogy egy önálló tornacsarnok létesítése iránt a szükséges lépéseket megtegye.

Az Aradi Tornaegyesület választmánya még a múlt század 90-es éveinek elején foglalkozott az önálló tornacsarnok felépítésének eszméjével. Hosszadalmas volna annak leírása, hogy minő küzdelmeket fejtett ki a tornaegyesület akkori vezetősége, hogy eszméjét a testi kultúra érdekében megvalósítsa. Nehéz viszonyok között majdnem fillérenként egy szerény összeget gyűjtött, melylyel az alapot megteremtette és minden esztendőben szerény jövedelméből bármily csekély összeget kihasított és azt „önálló tornacsarnok alap”-ként kezelte. Levélileg és küldöttségileg is eljárta az aradi pénzügyintézeteknél, amelyek minden esztendőben az önálló tornacsarnok alap javára bizonyos összeget adományoztak.

Az Aradi Tornaegyesület már éveken ezelőtt fordult Arad város törvényhatósági bizottságához, hogy az építendő tornacsarnok javára ingyen telket adományozzon és Urbán Iván báró főispán elnöksége alatt — kinek e tekintetben elévülhetlen érdemei vannak — Arad város törvényhatósága az Óvár-téren tornacsarnok építés céljaira egy értékes telket adományozott a tornaegyesületnek korlátlan tulajdonjoggal, de már a dolog természetéből folyó ama kikötéssel, hogy a tornaegyesület oda tornacsarnokot építsen. Arad városa a sport iránt nem eléggé méltányolható áldozatkészségében azonban tovább ment és a tornacsarnok fölépítése céljából 55.000 korona építési kölcsön fölvételeért az anyagi garanciát is elvállalta.

Annál meglepőbb, hogy az Aradi Tornaszegecsület a mai közgyűlésen ama kérelemmel fordul Arad város törvényhatósági bizottságához, hogy az engedélyezett 55.000 korona garanciavállalásból 35.000 koronát egy tribün építésre használhasson föl, előre kijelentvén, hogy a városi garanciából felhasználatlanul maradó további 20.000 korona nem elég tornacsarnok építésére. Az Aradi Tornaszegecsület ezen kérelmét Arad város törvényhatósága nem teljesítheti, ez ellen határozottan óvatot kell említeni, sőt ki kell jelenteni a törvényhatóságnak, hogy a garanciális összeg más célra, mint tornacsarnok építésére föl nem használható. Tribün építésre a város garanciát nem vállalhat, mert arra sportérdekből szükség nincs. *Steinitzer Pál dr.*

Bizalom a külügyminiszternek.

(Tisza István gróf visszaveri az ellenzék támadásait.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 12

A magyar delegáció külügyi albizottságának mai tárgyalása nagy jelentőséget nyert fontos külpolitikai nyilatkozatok által, a melyekben a közös külügyminiszter és a magyar miniszterelnök tájékoztatták a delegátusokat a függő Balkánproblémák állásáról. Ugy a külügyminiszter, mint a magyar miniszterelnök meggyőzően igazolták, hogy a monarchia a Balkán bonyodalmak egész ideje alatt soha Oroszország ellen irányuló politikát nem folytatott és soha nem volt célunk, hogy Oroszországnak kellemetlenkedjünk. A külügyminiszter határozottan kijelentette, hogy ezidőszere semmi okunk, hogy Oroszország magatartása miatt bizalmatlankodjunk. Tisza István gróf hozzátette, hogy a monarchiának állítólagos oroszellenes magatartása Károlyi Mihály grófnak valami rossz álma. Az albizottság különben ma befejezte tárgyalásait megszavazva a külügyi költségeket a bizalmát nyilvánította Berchtold iránt.

Kevésel az ülés megnyitása előtt hangos riadalom morajlott át a beszélgető csoportokon: Khuen-Héderváry Károly grófhöz Kossuth halálának híre érkezett. A hírt később megcáfolták ugyan, a nyugtalanság azonban tovább tartott, mert a szerzett információ nagyon szomorú volt. Kossuth eszerint menthetetlen.

Az ülést féltizenegy órára tüzték ki, de tízenegy lett, mire a zibongó folyosó elnépteledett. Ugy látszik, csak Berchtold gróf külügyminiszterre vártak, aki megkésettén érkezett. Az elérjéti hír szerint a külügyminiszter közvetlenül az ülés előtt Avarna herceg bécsi olasz nagykövettel tanácskozott.

(Károlyi Mihály
Oroszország védőügyvédje.)

Az első szónok Károlyi Mihály gróf volt, aki a külügyminiszter expozéjára reflektált és kijelentette, hogy egyáltalában nem elégti ki. A balkáni események folytán nagyszabású külügyi politikára van szükség és ennek nyomát az expozében nem látja, mert csak frázisok vannak benne. Kijelenti, hogy ezúttal részletesen kritikát nem akar mondani. A külpolitika és általában a hármas szövetség kritikáját a plenáris tanácskozásra tartja fenn. Hibáztatja azonban máris, hogy az expozé Oroszországgal és Franciaországgal való viszonyunkról csak kevés szóval emlékszik meg. A miniszterelnök a múlt delegáció alkalmával azt az álláspontot foglalta el, hogy az entent hatalmakkal való barátságos viszonyunkat ápolni kell, ezért oszálkodik, hogy a miniszterelnök és sajtója nagy lármát csapott, amikor a pétervári ut eszméje fölmerült. Kíváncsi arra,

hogy vajon, ha párisi ut kerülne szóba, szintén lármát ütnének-e? Ez annál kevésbé volna jogosult, mert hiszen egy párisi ut eredményes politikai és gazdasági közeledés is lehetne. Megállapítja azután, hogy a keleti vasút kérdésében a monarchia súlyos vereséget szenvedett és kérdi a külügyminisztert, hogy mi ezen a téren az álláspontja?

A külügyminiszter válasza.

Károlyi Mihály gróf felszólalása után Majláth József gróf beszélt. Károlyi érveivel szemben védelmezte a hármasszövetséget.

Majláth után Berchtold Lipót gróf, külügyminiszter emelkedett szólásra. A delegátusok kérdéseire óhajt válaszolni. Többen azt kifogásolták, hogy a város könyv hiányos képét adja a diplomáciai tárgyalásoknak. Tudja ezt ő is, de ez nem bűn, mert számolni kell az államok érzékenységével. Andrassy Gyula az epirusi kérdés felől érdeklődött. Az a törekvésünk ebben a sajnálatos krízisben, hogy az albán-görög viszály békés megoldásra találjon. Az epiroták több kívánsága jogos. A nemzetközi bizottság megteremtette a fegyverszünetet. Konstatálni kell azt is, hogy a görög kormány békés hajlandósága. Rakovszky István kérdésére felelt ezután. Az alban kérdést a hatalmakkal egyetértően akarjuk megoldani. A Szerbia területéről menekült albánok helyzetükről panaszkodnak. Andrassy Gyula gróf interpellációjára azt válaszolja, hogy Görögország a szigeteket azzal a kikötéssel kapta, hogy azokat hadi célokra meg nem erősítheti.

Kijelentette, hogy amint már expozéjában is kitért rá, a monarchia számára új gazdasági területek nyílnak meg. A kisázsiai Kiliikiára célzott ezzel és kijelentette, hogy a külügyi kormány támogatni fogja azokat, a kik ott akarnak letelepedni. Majd Oroszországról szólt. Nem áll az, hogy a legutóbbi krízis alatt ellenségesen viselkedtünk volna Oroszországgal szemben. Egyetlenegyszer se törekedtünk arra, hogy Oroszországnak kellemetlenségeket szerezzünk. Ellentétek felmerültek, de ezeket bizalmas uton intézték el. Nincs ok a bizalmatlankodásra — állapította meg a külügyminiszter — mert az orosz fegyverkezés más államok példájára történik, de az sem ellenünk, sem pedig Németország ellen nem irányul.

Tisza István Károlyi álmairól.

Tisza István gróf szólalt föl azután, hogy a külügyminiszter befejezte beszédét. A miniszterelnök két momentumra tért ki.

— Az előadó beszédéből — mondotta — kifogásolták azt a bejelentést, hogy a hármasszövetség mögött az egész nemzet áll. Megengedi és konstatálja, hogy vannak, akik tüntetnek ellene, de azt hiszi, nyugodtan állithatja, hogy a nemzet ma is egységes a hármasszövetség támogatásában. A második momentum Károlyinak az a kijelentése, hogy a mi külpolitikánk nem más, mint hogy mindig az ellenkezőjét csináljuk annak, amit Oroszország csinál. Károlyi csak kijelent, de nem érvel, így nem lehet vele vitatkozni. Senki, egyetlen komoly és hivatalos tényező nem mondta, hogy Oroszországgal lehetetlen a barátság fentartása, ezek csak egy rossz álomnak a megnyilatkozásai. Kétségtelen, hogy az orosz birodalomban vannak pánszláv tendenciák, melyek, ha irányadókká válnának, konfliktusnak lehetnének okozói.

A miniszterelnök a pétervári és párosi utazások tervéről is szólt. Ha csak, amint Károlyi mondta, a társadalmi érintkezést keresik, nincs az utazások ellen semmi kifogása, bár az időpont erre nem kedvező. De úgy látja, hogy az utitervekben tüntetés van, így nem

tartózkodik a kritikától és kijelenti, hogy azokat aggályosoknak tartja.

Izgalmas jelenet a Rakovszkyakkal.

Ezután Rakovszky Béla szólalt fel, akinek beszéde alatt szóváltás támadt Tisza és Rakovszky István között. Tisza István többször közbeszólt Rakovszky beszédébe, amit ő visszautasított.

— Nem értem — mondta Rakovszky Béla — hogy amikor kompetens helyre fordulunk, mindig a miniszterelnök veszi át a szót és ő beszél mások helyett.

— Én csak azért szóltam bele — válaszolta Tisza, mert Rakovszky csipkedően támadta Wickenburg osztályfőnököt.

Rakovszky István így kiáltott közbe:

— Mondja meg inkább, mikor dobat már ki bennünket?

— Jó lesz vigyázni! — válaszolta Tisza.

Rakovszky István: Nincs okunk a vigyázatra. Rólunk nem állítottak olyasmit, mint a miniszterelnök urrol.

Tisza István gróf: Mit mondtak rólam?

Rakovszky István: Polónyi Dezsőhöz intézte a kérdést.

Tisza István gróf legyint a kezével.

(Lovaglás egy rossz fordításon.)

Az izgalmas jelenet után Károlyi Mihály gróf a miniszterelnöknek arra a megjegyzésére, hogy a sajtóban Oroszország ellen intézett támadásokért őt, a miniszterelnököt, felelőssé tenni nem lehet, megjegyzi, hogy ezt nem is akarja, de kétségtelen, hogy a sajtó bizonyos részére van a miniszterelnöknek befolyása és különben is a miniszterelnök által az Igazmondóban írt és az egész külföldi sajtó által szóvá tett támadó jellegű cikkről van szó, amelyben a miniszterelnök szinte felvonultatta a német csapatokat az orosz és francia határon.

Tisza István gróf: A bizottsági tag ur szóról szóra azt mondta, hogy a félhivatalos sajtóban mindig azt írjuk, hogy Oroszországgal lehetetlen a jóbarátság és hogy az Igazmondói cikkeimben mindig kipécézem azt, ami Oroszországra bántó. Erre nézve mondtam és meg is indokoltam, hogy az ilyen állítások csak álomlátás megnyilatkozásai lehetnek.

Károlyi Mihály gróf: Határozottan bántó egy államra nézve, ha egy másik állam miniszterelnöke újságcikkben kiszámítja, hogy mennyi katona lenne alkalmas arra, hogy azt az országot, ebben az esetben Oroszországot megverje és Franciaországot sakkban tartsa. Ezt csak nem lehet nyájaskodásnak nevezni.

Tisza István gróf: Epoly kevésbé lehet nyájaskodásnak, mint bántónak mondani, hogy ha akkor, amidőn nemzetközi kombinációkról van szó, valaki egészen tárgyilagosan felsorolja azon erőket, képességet és haderő szempontjából, amelyek azon nemzetközi kombinációkban szerepelnek. Megjegyzi, hogy a nemzetközi sajtóban megfigyelték a dolgot és konstatálták, hogy a cikknek Oroszország nagyraavágásáról szóló kifejezését hibásan fordították le Grösenwahnak, de amikor a fordító vaskos tévedése kiigazított, erről a külföldi sajtó tudomást vett, ellentétben a miénkkel.

Károlyi Mihály gróf megjegyzi, hogy sokkal nagyobb súlya van a dolognak, ha ezt a cikket egy ország miniszterelnöke írja.

(Bizalom a külügyminiszternek.)

Az általános vitának ezzel vége van, Nagy Ferenc előadó reflektál röviden az elhangzott megjegyzésekre, Rakovszky Béla pedig szavainak igazolására kér szót.

Több szónok nincs s az elnök ezután szavazásra teszi fel a kérdést. A külügyi albizottság elfogadja az előadó jelentését és bizalmat szavaz a külügyminiszternek. Nagy Ferenc előadó ismerteti a költségvetést, amit az albizottság elfogad s a zárószavak után az ülés félkettőkor véget ér.

Vera grófnő naplója.

(Stralendorf báró bűnpöre. — A zsaroló mágnás leleplezése a grófnő szerelméről.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, május 12.

Ma kezdték meg Esterházy Vera grófnő pörének tárgyalását. A grófnő tudvalevőleg erősen impresszionista, exaltált természetű, aki napjairól pontos följegyzéseket vezetett. Naplóját, a grófnő állítása szerint komornája, Böjti Emma ellopta és értékesítés végett átadta egy elszegényedett pozsonyi mágnásarnak, báró Stralendorf Henriknek. A báró, mikor hozzájutott a kényes természetű naplóhoz: nagy összeg pénzt akart kizsarolni érte a grófnőtól. Pénz helyett azonban följelentést kapott. A bécsi rendőrség gróf Esterházy Vera panaszára letartóztatta. Természetesen Böjti Emma is hasonló sorsra jutott.

A bécsi bíróság ma délelőtt tíz óra után kezdte meg a pör tárgyalását, amely érthetően nagy szenzációja a bécsi társaságnak. Az aránylag kis tárgyalóterembe nagy publikum szeretett volna bejutni, de a javarészü künnekedt. A pör hallgatói közt sok az elegáns, részben főúri hölgy.

A vádlott Stralendorf magas növésű, karcsu, elegáns férfi, fekete körszakállt visel. Harminékét éves. Elnök kérdésére elmondja, hogy realiskolát végzett, tartalékos hadnagy, vagyona meglehetősen kicsi. A másik vádlott, Böjti Emma, komorna, dus vörös haju, középtermetű, harmincnégy éves, molett nő.

Az elnök föl hívja a tanukat, akik közül Nyáry Árpád bárót nem lehetett megidézni, mert tartózkodási helye ismeretlen. Ezután a vádiratot olvasták föl.

A vádirat a vádat a következőkben foglalja össze: A benyújtott bizonyítási anyagból nem lehet megállapítani, hogy ki lopta el a naplót, de bizonyos, hogy Stralendorf, ha nem ő volt a tettes, felbujtó volt és az ő megbízásából lopták el a naplót.

A grófnő naplója a — kávéházban.

— A komorna elbeszélése. —

Böjti Emma komorna, a pör második vádlottjának kihallgatására kerül ezután a sor. A komorna tagadja bűnösségét. Az elnök kérdésére, hogy mit hozhat fel mentésül, ezeket mondja:

— 1913. őszén, amikor a grófnő visszatért a faluból Bécsbe, a szállodai szobaleány közölte velem, hogy bizonyos Stralendorf báró és Nyáry gróf tudakozódtak felőlem és azt üzenték nekem, hogy szeretnének velem beszélni. Nagyon meg voltam lepve. Később a két ur tényleg megjelent nálam, beszélgetésre kértek, amibe hosszas vonakodás után beleegyeztem. A Seidl kávéházban találkoztunk. Nyáry gróf itt azt mondta, hogy a báró élénken érdeklődik a grófnő iránt és szeretne vele beszélni. Kértek, mondjam el nekik, "hogyan szokta a grófnő eltölteni az idejét, hogy alkalmas módon közeledhessenek. Én teljesítettem a kívánságukat.

Néhány nappal később azt kérdezték tőlem, szokott-e urnóm följegyzéseket készíteni.

Én erre igennel válaszoltam. Azután naponként összejöttem velük s egy izben azt kérdezték tőlem, nem hozhatnám-e magammal a naplót, hogy elolvassák és hogy följegyzéseket csinálhassanak, hogy a grófnő jellemét ezek alapján megítélhessék. Én eleinte nem akar-

tam belemenni ebbe, de Nyáry gróf addig könyörgött, míg

egy napen elvittam a naplót olvasás végett a kávéházba. Ez többször megismétlődött.

A két ur ezután rövid ideig Budapesten volt, ahonnan leveleztek velem. Mikor visszatértek, azt a kívánságukat fejezték ki, hogy szeretnének a grófnőnek bemutatkozni. A naplót is akarták megint látni, de már nem mutathattam meg, mert a grófnő elzárva tartotta. Kívánságukra az én szekrényem kulcsával megpróbáltam a grófnő szekrényének felnyitását s ez sikerült is.

A báró kioktatott, hogyan készítsék a kulcsról szappanlenyomatot.

Az elnök: A kulcslenyomatra a bárónak nyilván azért volt szüksége, hogy ő maga férközhessen hozzá a grófnő szekrényéhez.

A vádlott: Nem azért kérte a lenyomatot. Ő csak olvasni akarta a naplót. Két-három nap mulva egy kiskulcsot hozott a báró. Február 23-án, mikor a grófnő Felsőmagyarországon volt, jutottam először hozzá, hogy elolvassam a naplót. A kulcs nem illett könnyen a szekrény zárjába, de az nyitva volt. Másfél óráig olvastam belőle és este elmondtam a kávéházban, hogy mit.

A báró azt mondta, hogy nagyon erős dolog.

Mikor közöltem vele, hogy a kulcs nem illik a zárba, vésővel lereszelte a kulcsot. Másnap azt mondta, hogy hozzam el a naplót, mert behatóan és alaposan beszélt egy ügyvéddel, aki azt mondta, hogy ami a naplóban van, az bűn, amit nem lehet eltűníteni. Mikor én erre azt válaszoltam, hogy az lenne bűn, ha a naplót elhoznám, megnyugtattak, hogyha a hatóságoknak átadjuk a naplót, akkor ez nem tekinthető bűnnek. Arra a kérdésemre, hogy bűnpörbe akarnak-e keverni, nem válaszoltak.

Elnök: Mi történt a könyvvel?

Vádlott: Február 28-án eltűnt.

Elnök: Beszélt a báróval a napló eltűnéséről?

Vádlott: Nem, az eltűnés után a báró elutazott. Néhány nap mulva visszatért s mikor szóba hoztam előtte, bosszusan azt felelte, hogy elrontottam a dolgot.

Az elnök déli egy órakor a tárgyalást megszakította és folytatását ebédutánra tűzte ki.

Vera grófnő és ügyvédje szerelme

— Stralendorf báró vallomása. —

A délutáni tárgyaláson Stralendorf báró kihallgatása következett. A báró vallomása olyan természetű, hogy a

grófnő ügyvédje, Mahler súlyosan kompromittálva van.

— Böjti komorna — vallotta a báró — olyan intim részleteket közölt velem a grófnő jogtanácsosa közötti érintkezéséről, hogy ettől fogva már nem a grófnő, hanem ügyvédje iránt kezdtem jobban érdeklődni.

Olyan drasztikus színekkel ecsetelte a grófnő és az ügyvéd közti viszonyt, hogy ezután már mitse akartam a grófnőről tudni.

Mahler volt az, aki folyton arra ösztönözött, hogy a kávéházban találkozzam vele és itt beszéljük meg, hogy miként lehetne az én segítségemmel a naplót visszaszerezni. Mikor a napló tartalmáról volt szó, az ügyvéd rendkívül izgatottan viselkedett és azt mondta, hogy a grófnőnek rá vonatkozó följegyzései nem felelnek meg a valóságnak, hanem azok agyré-

meiből fakadnak. Egyszer tréfából azt mondtam Mahlernek, jó volna Magyarországon díjat kitűzni a napló megkerítőjének.

Az elnök: Mahler azt állítja, hogy erről soha szó se volt.

A vádlott: Mahler sok olyat mondott itt, ami nem felel meg a tényeknek. Saját védőm, Blau mondotta, hogy óvakodjam Mahlertől, mert az olyan ember, aki embertársai holttestén szeret keresztülgázolni.

A nők „barátja“.

Szünet után folytatták Stralendorf kihallgatását. Elnök: Van-e vagyona? — Vádlott: Egy téglagyárnak vagyok a részese, ami körülbelül husz-huszonötezer koronát jelent, de talán időközben már ez is elveszett. — Az ügyész: Ez a téglagyár tudtommal egy hölgyé, akinek önnel viszonya volt? — Vádlott: Igen, baráti viszonyom. — Elnök: Hát miből élt mostanáig? — Vádlott: Nyáry grófnő támogatott. Különbösen az volt a tervem, hogy gazdagon fogok nőszülni. — Az ügyész: Művelt emberként hogyan vetemedhetett arra, hogy a cseléd segítségével elolvassa az urnó naplóját? — Vádlott: A napló nem tartalmaz semmi rosszat. — Elnök: Maga nem tudhatta ezt, és a grófnő bizonyára nem helyeselte, hogy idegen ember betekintsen naplójába. — Vádlott: Nem tartotta elzárva. Stralendorf báró kihallgatása ezzel véget ért.

Barabás Mariskának jegyzőkönyvbe vett vallomását olvasták fel ezután, ez a hölgy, akivel a báró el akarta magát jegyezni. A vallomásban a tanu elmondja, hogy ez év elején szerencsétlen házasságot kötött, négy nappal esküvője után otthagya férjét s ekkor ismerkedett meg Stralendorf báróval, aki arra kérte, hogy mutassa be őt Esterházy Vera grófnőnek. A grófnő azonban nem vette a bárót komolyan és Stralendorf érdeklődése ettől kezdve feléje (tanu felé) irányult és hat-hétszáz koronát kölcsönzött is neki szállodai számlák kiegyenlítésére.

Több lényegtelen vallomás után

Esterházy Vera grófnő kihallgatása következett.

— A komtesz és az ügyvéd szerelme. —

A grófnő középtermetű, bizarr külsejű hölgy, érdekes vonású fejecskáját szőke hajkorona övezi. Nehéz selyemköpeny van rajta, amely festőien van vállára vetve. Tollas fekete selyemkalap van a fején. Mikor megjelenik a teremben, kabátját leteszi egy székre. Az elnök ezután megesketi. A grófnő gyenge hangon válaszol a hozzáintézett kérdésekre és a következőket mondja el:

— Stralendorf bárót múlt év októbere óta ismerem, előbb csak látásból, minthogy ő is ott lakott a Meisel és Schaden szállóban. Gyakran találkoztam vele, ő mindig feltűnően fixirozott, néha sétáimban is követett, ami nekem nagyon kellemetlen volt. Egy étteremben ismerkedtem meg vele. Épen távozni akartam az étteremből, amikor hozzám lépett Desseswffy grófnő és közölte velem, hogy be akar mutatni nekem egy urat. Én vonakodtam, de a grófnő így szólt. „Csak egy percre.“ Nem akartam udvariatlan lenni, s ezért beleegyeztem a grófnő kérésébe és néhány perdig helyet foglaltam a báró asztalánál.

Elnök: Azután irt önnel a báró? — A grófnő: Igen, egy tolokodó hangu levelet, amire ügyvédemutján válaszoltattam neki, hogy nem kívánom további közeledését. — Szokása volt Önnel naplót vezetni? — Igen, felirtam kiadásaimat és élményeim.

Pollacsek dr., a grófnő jogi képviselője felmutatja ezután az eltűnt könyv külsejét. Ugyanis két könyv volt a grófnőnek, diszes kiállításuk, kulccsal és arany fedéllel.

Elnök: Hol zárta el a könyvet? — A grófnő: Miután feljegyzéseimet éjszaka készítettem, ezért hálószobám egyik szekrényében. Elmondja ezután, hogy vette észre a könyv eltűnését. — Elnök: Érdekében állott Önnek, hogy a naplót visszakapja? — Igen. — Miért? — Mert gondnoksági perem volt. — Más oka nem volt erre? — Igen, de különösen ezért szerettem volna visszakapni. — Személyi becsülete nem forgott kockán?

A grófnő láthatólag zavarba jön erre a kérdésre,

mire az elnök figyelmezteti, hogy jogában áll nem válaszolni. — Azt állítják tudnillik — folytatja az elnök — hogy a naplóban olyan dolgok voltak, amelyeknek nyilvánosságra jutása kompromittáló lett volna Önre nézve. — A grófnő: Ezt mindenki másképp fogja fel és másképp magyarázza. — A könyv visszacszerzéséért nagyobb összeget kértek. Ön szabta meg ezt az árat? — Nem. — Mahler? — Igen. — Nem mondaná meg ennek az okát? — Épen akkor igen fontos fordulat előtt állott gondnoksági pöröm és a napló kedvező befolyást gyakorolhatott volna a pörre. — Az Ön személyére nézve nem lett volna semmi kompromittáló a feljegyzések közzétételében?

Talán Mahlerre nézve lett volna kellemetlen, az ő családi életének ártott volna?

A grófnő erre a kérdésre hallgat.

Elnök: Még egyszer figyelmeztetem, hogy megtagadhatja a választ, de ha válaszol, akkor gondoljon esküjére. — A grófnő: A feljegyzések különböző magyarázatot engednek meg. — Hogyan viselkedett Mahler az ügyben. Ő azt tanácsolta, hogy fogadja el a báró ajánlatát? Nem, ő azt mondta, hogy pénzt semmiesetre se adjak. — Jelen volt Mahler a telefonbeszélgetésnél? — Igen. — Jelen volt az utolsó összejövetelel is? — Igen.

Az elnök ezután felolvastat több részletet a grófnő későbbi feljegyzéseiből. Ezekben annak a véleményének ad kifejezést, hogy a báró és Mahler közötti összejövetelel a báró esetleg agyonlőheti Mahlert. Az elnök: Izgatott volt az eset után? — A grófnő: Igen. — Rosenfeld, a báró védője: Az eset után mégis két óráig feküdt az ágyban és csak azután ment Mahlerhez.

A grófnő ezután elmondja, hogy álmatlanságban szenved és ezért írta feljegyzéseit éjszaka. Kihallgatása ezzel véget ért és a tárgyalást mára befejezték.

MULATSÁGOK

(=) Majális. Az aradi állami tanítóképző ifjúsága 1914. május 16-án, szombaton este 8 órakor Ujaradon, a Martini-féle tereben műsoros nyári mulatságot rendez. Vörösmarty-Zoltai: Isten segits, Királyok Istene. Férfikar, éneklő az áll. tanítóképző ifj. énekkara. Gedővár asszonya. Melodráma. Irta Kiss József, zenésítette H. Hetényi Albert. Előadja Molnár S. IV. éves, zongorán kíséri Szántó M. IV. éves. Jensen A. (Op. 1.) Jöjj, drága arc. Löwe K. Csaplárosné lánya. Éneklő Nagy István III. éves. Zongorán kíséri Zoltai M. tanár. Monolog. Előadja Sarbot Lajos IV. éves. Raff: Cavatina, Nachez Cigánytánc. Zoltai M. tanár zongorakíséretével, hegedűn előadja Szántó M. IV. éves. Népdalegyveleg a) Megérem még azt az időt... Már én többet... c) A juhásznak jól megy dolga... Férfikarra alkalmazta Révfy G. éneklő az áll. tanítóképző ifjúsági énekkara.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: *Mérföldkövek*, színmű. Góth Sándor és Kertész Ella felléptével. (A. bérlet.)
Csütörtök: *Bóském*, operette. (B. bérlet.)
Péntek: *Tündérlaki lányok*, vigjáték. Komjáthy Mici bucsufelléptével. (C. bérlet.)
Szombat: *Nemtudomka*, operette. Diósy Nusi bucsufelléptével. (Bérleten kívül.)
Vasárnap: *Tökéletes feleség*, operette. Diósy Nusi bucsufelléptével. (Bérleten kívül.)
Hétfő: (Utolsó előadás.) A karszemélyzet jutalomjátéka. *Cigányprimás*, operette. Nyáray Antal felléptével.

* Az ingovány. Góthék ma este Pierre Wolf finom és mély színművében, Az ingoványban folytatták remek játékukat. Az aradi publikum már többször látta Góthék ezt az alakítását, de hogy nem tud vele betelni, hogy a két zseniális ember milyen nagyértékűt produkált, azt bizonyítja, hogy mint annyiszor, most is zenekaros ház nézte az előadást, felvénásvégekor nyolcszor-tízszor kellett a lámpák elé jönnie a vendégművészeknek. Az előadás különben mi kívánni valót sem hagyott maga után, az aradiak szintén nagyban hozzájárultak a sikerhez. (Z. J.)

* A színház közlései. Diósy Nusi és Komjáthy Mici bucsuja. Két bucsuzás teszi je lentőssé az idei szezon utolsó hetét. Két értékes tagja a társulatnak mond bucsut Aradnak, az aradi színháznak és közönségének: Diósy Nusi és Komjáthy Mici. A hét két estéje, szombat és vasárnap Nusié lesz: a *Nemtudomka* és a *Tökéletes feleség* főszerepeiben lép fel utoljára Diósy. — A másik távozó Komjáthy Mici, pénteken bucsuzik, a *Tündérlaki lányok* Sári szerepében.

Vasárnap délután Kálmán operetteje, A kis király kerül színre.

Nyáray Tóni lesz az aradi színházi karszemélyzet jutalomestélyének vendége. Hétfőn május hó 18-án lesz a jutalomest, amikor a Cigányprimás kerül színre. A címszerepet Nyáray Tóni, a szerep budapesti kreálója játssza el.

Moziszkettek Aradon. Kedden kezdődnek a színházban a mosiszkettek előadások, amelyeknek főérdekessége, hogy a vezetőszerepet minden darabban Nyáray Tóni játssza. Három szkeccs kerül előadásra: Az utolsó bohém, Aranyásó és Házasadik az uram. A mosiszkettek előadásokra a színházi helyárok a következők lesznek: Páholyülés 2 korona, Támlásszék 1 korona 50 fillér, II. emeleti erkély 80 fillér, III. emeleti erkély 40 fillér, karzat 20 fillér. Két előadás lesz naponta, este 7 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapon ezenfelül délután fél négykor is.

* A vadászkunyhó titka. (Nagyszabású dráma az Apollóban.) Még az Apolló-színházban is régen volt olyan tartalmas, eseményekben gazdag és változatos műsor, mint amelyet ma mutatott be a színház. Az új műsorból elsősorban is kiemeljük „A vadászkunyhó titka” című grandiózus dráma filmet, amely szinte páratlanul áll a kinematográfia legkitünőbb alkotásai között is. A kép kiállítására feltűnően pazar, olyan mint egy meglevenedett művészi vászon, a cselekménye pedig minden ember lelkébe belemarkol. Az öreg gróf megtudja, hogy a szépséges fiatal felesége találkan van a vadászkunyhóban. Amikor belép a kunyhóba, feleségét egyedül találja, de a szomszéd szobába valaki be van zárkózva. Az öreg grófnak felbred a bosszu indulata. Az ajtót bezárja s a kunyhót felgyújtja. Aztán az ebédnél összeszorult szívvel várja, hogy kinek a helye marad üres a házában időző társaságból. Egymásután jelennek meg azok a férfiak, akikre a gróf gyanakodott, végül egy hely tényleg üres marad s ez a gróf fiáé... Ekkorra a kunyhó zsarátnokai reccsgeve omlanak össze. Az új műsor másik slágere egy pompás bohózat s még a Kinó riport aktuális felvételei tarkítják a programot. Pasquier báró bravuros repülése tisztán és közelről látható a Kino-Riport filmjén. Holnap, szerdán ez a műsor kerül vetítésre. 3.

* Jön Fantomas V! Az Apolló színház a legközelebbi napokban adja az izgalmas detektívregény folytatását. 3.

* Jack Hilton titka. (Az Uránia színház mai slágere.) A tegnapi bemutató meghozta a színháznak azt a nagy sikert, amit ez a film úgy a mesészöveg kiválósága, mint a kiállítás nagyszerűsége által méltán megérdemel. Az őserdők rengetegekben, lépésről-lépésre küzdve ezer veszéllyel járkal Jack, hogy hivatásának becsülettel megfelelhessen. Vadállatok és vademberek durva erejével és vérszomjuságával kell megküzdenie, míg ez alatt otthon felesége a legnagyobb nyomorban egy beestelen oszító támadásainak van kitéve. S a ki milliók ura nem tud szerencséséről, mire találkozik valaki, aki nem csak családi boldogságát akarja feladni, hanem csalárd uton az örökséget is elharácsolja előle. Az utolsó pillanatban oldódik meg a dráma, mely megnyugvást kelt a nézőben. 5

* Novelli Ermette részvételével készült filmszenzáció az Uránia legközelebbi ujdonsága. 5

* A vasárnapi Királydíj lefutása özszes részleteivel már ma látható az Urániában.

* Nagy képkiallítás Kerpelnél.

A fületlen rendőr.

(Megbüntetett falusi Don Juan.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 12.

Abrudán Mihály mácsai községi rendőr nagy nőhódító hírében állott a községben. A múlt hónapban történt, hogy egyik mácsai gazda rajta is kapta Abrudánt a feleségével s első bosszúságában elkergette hazuról az asszonyt. Később azonban meggondolta magát és visszafogadta feleségét.

Vezán János vagyonos mácsai gazda Tódor nevű öccsével együtt el is határozta, hogy bosszút áll a falu összes megcsalt férjeiért. Bosszujukat raffinált s egyuttal kegyetlen módon hajtották végre. Tudomást szereztek Abrudán egy újabb randevujáról s elrejtőztek az illető nőnél, akinek a községi rendőr készült. Abrudán megjelent a helyszínen, levette kardját s rendőrsége egyéb dokumentumait s mikor igya legnagyobb fokban fegyvertelen volt, előtápnant a két Vezán, az idősebbik puskát szegzett a szerencsétlen rendőrnek, aki moccanni sem mert. Vezának ekkor bicskát vettek elő s annak rendje és módja szerint lefaragták a szerencsétlen ember mindkét fülét, de a bosszualók ezzel még nem érték be, hanem Abrudán nyakát is átvágták.

Abrudánt súlyos sérüléseivel az aradi kórházba szállították s a gondos kezelés segítségével szívós természete kiheverte a bajt: a napokban az átvágot torku embert gyógyultan bocsátották el. Visszatért Mácsára, de ott kellemetlen meglepetés várt reá: elbocsátották azzal, hogy — fületlen rendőrt nem használhatnak.

A két Vezán ellen Abrudán feljelentésére súlyos testi sértés büntette miatt indult meg az eljárás. Most azonban Abrudán ügyvédje, Marsieu Jusztin dr. ügyfele megbizásából polgári keresetet is tett a két bosszualó ellen folyamatba. Abrudán ugyanis egy-egy füléért 4000, összesen tehát nyolcezer korona kártérítést kér a két Vezántól. A kereset sorsa elé élénk érdeklődéssel néznek a jogászok.

A közelgő nyári idény² küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartozkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözökés esetén a portóküldömbözet² szives megtérítését kérjük.

Szobrot emel a király Fejérváry Géza bárónak.

(Az uralkodó kegyelete.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, május 12.

Amikor Fejérváry Géza báró meghalt és amikor a király leghűségesebb katonáját temették, épen akkor volt a legválságosabb az uralkodó állapota is. A király mindazonáltal intézkedett, hogy a legnagyobb katonai pompa és fény kísérelje utolsó útjára Fejérváryt.

Az uralkodó szeretete és kegyelete azokban az intézkedésekben fog megnyilvánulni, melyekkel az elhunyt emlékezetét megőrizni akarja. Maga a király intézkedett, hogy Fejérváry emlékét miként őrizze a hadsereg.

Mindenekelőtt közelebb legfelsőbb hadiparancs fog megjelenni, amely elrendeli, hogy a 46. gyalogezred, amelynek Fejérváry volt a tulajdonosa, örökidőkre az ő nevét viselje. Tudvalevő, hogy az ezredek csak tulajdonosaik életében viselik azok neveit, kivéve azokat az ezredek, amelyek egyegy kiváló hadvezér emlékét őrzik. A 46. gyalogezred a jövőben is Fejérváry nevét fogja viselni.

Emlékszobrot is állítat a király hű katonájának. Fejérváry szobra a budai várba kerül a költségeit részben a magyar testőrség, részben a Mária Terézia-rend alapjainak kamatjövödelméből fedezik, de azokhoz az uralkodó is nagyobb összeggel járul hozzá. Gyűjtés a szoborra nem lesz.

Megiratják Fejérváry életrajzát, még pedig egy nagyobb történelmi munkában és azonfelül a hadügyminisztérium által a legénység számára kiadott népies füzetek sorozatában.

Fejérváry legutolsó katonai tisztét, a magyar testőrség parancsnoki méltóságát közelebb betöltik. Az új testőrkapitány kisdemeteri Gaudernák József lovassági tábornok lesz, aki most a magyar darabont testőrség parancsnoka. Fejérváry is innét került a magyar testőrség élére, Gaudernák azelőtt nagyszabeni hadtestparancsnok volt és utóda a darabont-testőrség parancsnokságában kövesházi Kóvess Ármán tábornagy, a mostani nagyszabeni hadtestparancsnok lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Mánás Elza gyilkosainak főtárgyalása. Budapestről jelentik: Ma délután egy órakor a törvényszék fogházából felvezették Kóbori Rózsit és Nick Gusztávot az esküdtbírói tanács jegyzői irodájába, ahol Szabó István dr. esküdtbírói jegyző kihirdette előttük, hogy a vizsgálati fogságot meghosszabbítják s hogy május 28., 29. ére van kitűzve ügyükben a főtárgyalás. Először Kóbori Rózsit vezették az irodába, aki sápadtan, könnyezve vette tudomásul a jegyző szavait. Mikor a jegyzőkönyvet aláírta, magára vonta sálját és kisietett a tereméből. Pár perc múlva két börtönőr között, daróruhában, sápadt arccal Nick Gusztáv lépett a terembe. A jegyzőkönyv aláírása után megkérdezték, van-e valami kívánsága s erre azt válaszolta, hogy védőjével szeretne beszélni, mert át akarja neki adni az ügyészi vádiratot, amit a fogházban kézbesítettek. Pár perc múlva Nicket is kivezették a tereméből.

§ A rendőrkém képviselő pöre. Prágából jelentik: Holnap lesz annak a pörnek tárgyalása, amelyet Swiha, a lemondott képviselő indított a Narodni Listi ellen. A tárgyalásra be van idézve a cseh nemzetiségi párt vezérhajó-bizottságának hat tagja, akik Swihát vétkesnek mondták ki. A képviselőket arránézve hallgatják ki, hogyan keletkezett ez a meggyőződésük.

§ Caillauxné bírái előtt. Párisból jelentik: Caillauxné ügyében a vizsgálat be van fejezve. A szenzációs végtárgyalás a párisi esküdtbírói előtt június másodikán kezdődik.

Mi lesz 1918-ban?

(Álmok egy új világháborúról. — A monarchia és Oroszország küzdelme. —

Nagy-Habsburgia megalakulása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 12.

Mikor Verne Gyula regényeinek olvasását befejeztük, fiatalos szívünk egész fájdalmával bucsuztunk a nagy álmódzótól és nem hitük, hogy valaha visszatérünk az utopisztikus írások országába, amely ujabbban egyre erősebben csábítja az írókat. Az „Alagut”, Kellermann regénye hetek alatt végig futott a világon és mostanában Krakkóban jelent meg egy hasonlóan utopisztikus regény, szerzője Octavius álnév alatt rejtozik és Nagy-Habsburgia című regényében jövőbelátó szemmel az 1918-ban bekövetkező eseményeket figyelik. Tagadhatatlanul érdekes és izgató olvasmány: mi lesz 1918-ban, vajon a most elült politikai és háborús izgalmak kitörnek-e kráterükből, vagy esőndben és békén eloszlanak. Az ismeretlen szerző, aki jórészt katonai regényt írt, háborút lát a jövőben, véreset és kegyetlent, amelyben mi és az oroszok állunk szemben, de velünk és ellenünk nemzetek öldöklnek egymást. Az érdekes regényt alább ismertetjük:

A szerző szerint 1918-ban a Balkánon alapos változások lesznek. Törökország hadserege Enver pasa vezérlete alatt megerősödik, Albánia trónján I. Vilmos ül, Szerbia orosz befolyás alá kerül, Görögország erőre kap, Montenegró szegény és tehetetlen lesz. A hármasszövetség és az entente még létezik, de Németország és Anglia között barátságos a viszony, a monarchiát pedig számos érdek köti Olaszországhoz. Fönn északon Svéd és Norvégország védőszövetségre lépnek Oroszország ellen. Az egyesült államok pedig a Panama-csatorna megnyitásával Japánra gyakorolnak befolyást. Ilyen a helyzet Európában, mialatt nálunk áldásos béke virul. A nemzetiségi kérdést megoldották. A hadsereg békelétszáma 740,000 ember, a második dreadnought csapatot felállították, Ausztria-Magyarország kinn és benn egyaránt hatalmas. Ez Európa ismertetése akkor, amikor 1918. elején váratlanul fölrobban az első bomba az európai béke megremegtetésére. Arulási és lázítási pörök indulnak és Szaniszlóban februárban a bíróság kemény, de igazságos ítéletet hoz az oroszoktól felbízott izgatók ellen. Az orosz háborús párt, élén néhány nagyherceggel, háborút követel az ítélet megtorlására és a cár enged... Ultimátum jön, amelyet 1918. március 3-án hadüzenet követ, Ausztria-Magyarország és Oroszország között kitört a háború. Velünk tartanak a törökök, románok, svédek, norvégok, China és Japán, Oroszországhoz pedig Bulgária és Albánia szegődik. Oroszország 5 millió katonát állít a küzdőterre, a monarchia hadserege 4 millió katonából áll.

Március 4-ikének délután 3 óráján dördül el az első ágyú Szobasztropolnál. Azután a tengeri ütközetek egész serege jön, amelyet naplószerűen ismertet a könyv. Változó szerencsével folynak a tengeren csatáink, végül is mellénk szegődik a győzelem és megsemmisítve menekül a Fekete tenger vizeiről az orosz flotta.

A szárazföldön Kievnél szenvedik az oroszok az első nagy vereséget, nyolcnapos csata után menekülni kénytelenek. Egymásután esnek el a nagy orosz városok és július 18-án ropog utoljára a puskák: az oroszok nem bírják tovább a vereségeket, július 19-én W. gróf, (nyilván

Witte) az oroszok békekövete Bécsbe érkezik, ahol másnap Czernó (Czernin??) gróf külügyminiszter 23-ára egybehívja a béketanácsot. Nyolc napig tart a tanácskozás s 1918. július 31-én megkötik a békét, amely megveti a Nagy-Habsburgia alapját. A békepontokban Oroszország mindazon területeket, amelyeket a monarchia követelt és hat év alatt tizenegy millió korona hadisarcot fizet.

A béke után megkezdődik Nagy-Habsburgia kialakulása szövetségi alapon. A szövetséges államnak Ausztria, Magyarország, Lengyelország, Ukrajna, Horvátország, Bosznia és Hercegovina a tagjai, uralkodója pedig Nagy Habsburgia császára, aki minden tagállamba egy-egy herceget nevez ki. A tagállamoknak autonómiájuk van, de a közös ügyeket a birodalmi kongresszus intézi, amelyben minden államnak arányos képvisellete van.

Végül még ismerteti a szerző a háború után átalakult Európát, amelyben Nagy Habsburgia a leghatálmassabb, legerősebb, legvirágzóbb állam és lakossága csaknem száz millió.

Az ismeretlen szerző érdekes könyvének ezek az érdekesebb részletei, álmok és utópiák, amelyek fellobbantották egy rajongó könnyen röplő fantáziáját.

A Martái

az angol Daimler szabadalom.

(Kibővítik az aradi gyárat. — A magyar autóipar fejlesztése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 12.

Ma még talán csak a szakkörök tudják kellőleg méltányolni azt az iparilag fontos eseményt, amelyet e cikk címe bejelent: az aradi Magyar Automobilgyár Részvénytársaság új akcióját, rövidesen azonban a laikusok előtt is bizonyossá lesz, hogy a Marta nagy és jelentős lépéssel viszi előre a magyar autómobilipar fejlesztését.

Arról van szó, hogy a Marta egyezsége lépett az angol Daimler művekkel és megkapta ezek összes gyártási szabadalmait, eljárásait és tapasztalatait, ami azt jelenti, hogy Európa legnagyobb autómobil-gyára tíz éves munkája minden gyümölcsöt odaadta a Martának. Ezzel a Marta egyszerre a világhírű autómobil-gyárak sorába lép, mert a legtekélyesebb, legizlésebb és legjobb gépkocsikat készítheti, az ugynevezett Daimler-féle szeleptelen Knight motorral ellátott autómobilokat. Ipari életünk jelentős fejlődése ez; a Marta szerencsés kézzel nyerte el a híres angol gyár szabadalmát, de egyúttal kellő hozzáértéssel és helyes érzéssel, a magyar ipar fellendülésének erős tudatában elhatározta, hogy több százezer koronás befektetéssel kibővíti aradi gyárat, a melyből valószínűleg már az ősszel olyan gépkocsik kerülnek majd ki, melyek sok tekintetben a külföldi régi gyárak autóit is fölulmulják.

Egy csapással vezető autóipart teremt Magyarországon ez újabb tevékenységével a Marta, amelynek eddig is fényes siker koronázta munkásságát. Most, amikor a híres angol gyár szabadalmait és tapasztalatait megnyerte a Marta, bizonyosságát adta eddigi kitűnő vezetésének és elsőrendű tevékenységének. Mindenképen hasznos és üdvös nyereséget jelent az aradi, de az egész magyar ipari és közgazdasági világnak is a gyár nagyarányú kibővítése, de ép ily jól eső és örvendetes tudat lehet a Martának is, hogy a magyar autómobilipar az ő nevével fogja diadalmasan bejárni a világot.

Szabályrendelet a mozikról.

(Nyilvános árlejtés három színházjogra.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 12.

Felmelegített ételként szerepel a városi közgyűlés tárgysorozatán a mozi szabályrendelet, amelyet a belügyminiszter döntése következtében most újból kell tárgyalni a törvényhatósági bizottságnak. Hosszu és kimerítő vita után már elmondotta véleményét Arad város közgyűlése a mozik ügyéről, amikor a múlt év őszén úgy alkotta meg a szabályrendeletet, hogy 6-8-10 százalékban állapította meg az aradi mozik jövedelmeiből a városi pénztárba fizetendő díjakat.

Amint ismeretes: a belügyminiszter épen ebben a pontban kívánt változtatást és utasította újabb határozathozatalra a közgyűlést, amely elé holnap azzal a tanácsai javaslattal kerül a mozi szabályrendelet, hogy a miniszteri utasításnak megfelelően felemelt percenteket 8-10-12 százalékot szedjenek a mozik busás bevételéből. Önkéntelenül felmerülhet a törvényhatósági bizottság tagjaiban az a kérdés, hogy mi okuk legyen másként határozni, mint félesztendő előtt? Akkor minden körülmény mérlegelése után hozták határozatukat, amely a város javára olyan százalékos jövedelem-részesedést állapított meg, hogy az aradi mozgófénykép-színházak megbirhassák veszély nélkül a megterhelést. A belügyminiszter a távolból aligha ismeri annyira az aradi viszonyokat, aligha mérlegelheti úgy az aradi polgárság érdekeit — amely érdekek között ott van az is, hogy a mozi tulajdonos aradi polgárokat ne sújtsa indokolatlanul nagy teherrel az új szabályrendelet — mindezek a szempontok a belügyminiszteri véleménymondásban nem vihettek olyan szerepet, hogy egyszerre el kellene fordulni a közgyűlésnek már megalkotott nézeteitől.

A törvényhatósági bizottság többsége önmagával való ellentét nélkül ismét csak arra az alapra helyezkedhet a mozik kérdésben, amelyet már egyszer elfoglalt és nem mondhat egyebet, mint amit már egyszer mondott: *olyan legyen a városnak biztosított jövedelem, aminőt a mozik jövedelmezősége is elbir.* Már pedig semmi nem szól amellett, hogy a mozik helyzete Aradon a múlt közgyűlési határozat óta súlyosabb megadóztatásra intően megváltozott volna.

A mai előkészítő tanácsülésben már kifejezésre is jutott ez a vélemény. Amikor ugyanis a tanácsban Kovács Vince kulturatanácsnok bemutatva a már ismertett új szabályrendelet-tervezetet és azt javasolta, hogy a három további moziengedély értékesítésére üzemszabályzatot készítsenek, Lócs Rezső gazdasági tanácsnok szólt föl.

— Azt hiszem, hogy mozgófénykép-színházaknak 75.000 korona bruttó jövedelme után 12 százalékkal megterhelése sok lesz — mondotta a tanácsnok. — Igaz, hogy a szabályrendelet célja az, hogy lehetőleg nagy jövedelmet kapjon a város, de ép ily fontos cél, hogy a vállalatok is prosperáljanak. Hiszen ha túlterhelik a percentuális részesedéssel: a mozik prosperitásának csökkenése és ezzel a város várt jövedelmének elapadása következhet be.

Varjassy Lajos polgármester azt említette itt föl, hogy Temesváron, ahol két mozija van a város közönségének, 90.000 korona volt a múlt évi tiszta jövedelem, Kovács Vince pedig arról a marosvásárhelyi információiról számolt be, hogy az ottani városi mozi három hónap alatt 30.000 koronát jövedelmezett.

— Jövedelmező üzletekkel szemben — folytatta Lócs Rezső — akkor jár el helyesen a város, ha azok fenmaradását is biztosítja. Aradon, mint erről meggyőződést szereztem, az a nézet merült föl, hogy nyolc százalék a mozik bruttó jövedelméből teljesen megfelel az aradi viszonyoknak.

Kovács Vince ezután Horovitz Gusztávnak a hatodik moziengedélyért 15.000 koronát ajánló beadványát ismertette azzal, hogy azt ne tárgyalják érdemben. Varjassy Lajos polgármester felszólalása után Jegessy Károly dr. tiszti főügyésznek azt a javaslatát fogadta el a tanács, hogy az ajánlatot érdembe nem tárgyalja, de a mozik értékesítésére nem készítsenek üzemszabályzatot, hanem felhatalmazást kérnek a közgyűléstől a tanács részére, hogy a három még fel nem használt moziengedélyt a város kivegye és nyilvános árverésen értékesítse. Egyebekben a szabályrendelettervezet változatlanul kerül a közgyűlés elé.

HIREK.

Tiepolo grófnő pöre

— Polimonti a hencegő. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 12.

Ma volt a tárgyalás tizedik napja. A kihallgatásra váró százharminc tanu közül eddig hatvannégyet hallgattak ki s ilyenformán a tárgyalás előreláthatólag még tíz napig eltart. A mai tárgyalás első tanuja Sala soffőr, aki barátja volt Polimantinak. Elmondja, hogy a tisztiszolga folyton hencegett, de semmi rosszat, vagy intimet nem mondott Tiepolo grófnőről, Carminanti sürgönykihordó a második tanu, aki szintén barátja volt a megölt Polimantinak. Elmondja, hogy gyakran adott virágokat Polimantinak, aki ezeket urnőjének vitte. Polimanti birtokában volt egy aranyóra láncsal és két arany manzsettagomb, amikről azt mondta, hogy Tiepolo grófnő ajándékai.

A tanunak erre a kijelentésére a vádlott grófnő tagadólag rázza a fejét.

A sürgönykihordó elmondja még, hogy a gyilkosság elkövetése után egy barátja azt mesélte neki, hogy gyakran látta két évvel ezelőtt a park elhagyott sétányain együtt a grófnőt és Polimantit. A következő tanu Leonard nevű, volt katona, előadja, hogy több képes levelezőlapot látott, amelyeket a grófnő Polimantinak címzett.

A fürdőigazgatóság és a fürdőszemélyzet kihallgatása következett ezután. Mindnyájan a grófnőre kedvező vallomást tettek s elmondták, hogy Tiepolo grófnő sosem tett olyat, ami közszemérmert sértene. Carpi tábornok, a mai tárgyalás utolsó tanuja elmondja, hogy Polimanti neve mellé a katonai conduite listában is ez a szó van beírva: „hencegő”. A tisztiszolgát századosa már rég el akarta bocsátani s csak szülei könyörgésére tartotta magánál. Elmondja ezután, hogy az egész Tiepoló család a legjobb hirnek örvend s a grófnő is mindig kifogástalan magaviseletet tanusított.

A tárgyalás folytatását ezután holnapra halasztották.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltás várható, sok helyütt esővel. — Sürgönyprognózis: Hűvös, sok helyütt csapadék.

— A király javulása. Bécsből jelentik: A király állapotában beállott javulás a mai nap folyamán is tartott. Ófelsége friss és jókedvű volt. A nyálkakiváladás bőséges és laza. Délután a király a kis galériában sétált és egész nap végezte rendez teendőit.

— Kitüntetett aradmegyei kereskedő. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király személyekörűli miniszterének előterjesztésére, Messer Lipót kisjenői kereskedőnek a kereskedelmi és közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. A magas kitüntetés híre általános örömet okozott Aradmegyében, ahol a kereskedő évtizedek óta köztiszteletben részesül. Messer Lipót ötven évvel ezelőtt alapította meg üzletét Kisjenőn, és kereskedelmi téren jelentős érdemei vannak. Résztvett a Kisjenői Takarékpénztár megalakításában, és buzgó tevékenységének sok része van a pénzügyi felvirágoztatásában. A takarékpénztárnak különben ma is igazgató-elnöke. Az ő áldozatkészsége folytán létesülhetett Kisjenőn zsidó felekezeti iskola, amely azonban valláskülönbség nélkül nagy szolgálatot tesz a kisjenői népoktatásnak. A kisjenői zsidó hitközségnek elnöke, és elnöki tisztséget visel a kisjenői kereskedői társulatnál is, továbbá a kaszinó népszerűvé tételében szintén sok érdeme van. A kitüntetett kereskedő gyermekei közül Messer Miksa, a Wiener Bankverein budapesti fiókjának igazgatója, Messer Károly dr. pedig aradi ügyvéd.

— A nagybeteg Kossuth Ferenc. Budapestről jelentik: Kossuth Ferenc a mai nap sem hozott változást. Környezetét és orvosait az aggasztja leginkább, hogy két nap óta abszolút semmi táplálékot nem vett magához s még mesterséges uton sem lehetett táplálni a beteg makacs ellenállása miatt. Ennek következtében Kossuth erejetermészetesen egyre gyöngül, de azért még lázas állapotban is eszméletlen van, sőt időnként egy-két gyöngéd szava van a feleségéhez és titkárához, Pally dr.-hoz, akik megható kitartással ápolják éjjelnappal.

— Középiskolai tanárok Szekfü könyvéről. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület kebelében alakult történelmi bizottság ma délután két órakor Gaál Mózes elnöklete alatt rendkívül látogatott ülést tartott, amelyen Görög Imre dr. tartott előadást Szekfü Gyula Rákóczy könyvéről. Az előadó elismeri Szekfü kiváló történelmi kvalifikációját, kiemeli magyar érzését és bátor igazságszeretetét, amellyel meggyőződése mellett sikra száll, de az a szármalmas és nevetséges Rákóczy, akit Szekfü fest, csak az ő elfogult álláspontjából fedezhető fel.

— Házasságok. Bernhardt Gyula aradi posta és táv. s. tiszt, folyó évi május hó 14-én délután vezet i oltárhoz Jakob Erzsike kisaszonnyt a mercyfalvai róm. kath. templomban.

Székely Márton dr. Kőrösladányról folyó hó 14-én tartja esküvőjét Zuckermann Bökével, Zuckermann Izidor nagykereskedő leányával Medgyesegyházán.

— Halálozások. Párkányi Mistéth Sándor nyugalmazott Acsev. főellenőr május 9-én, hosszas szenvedés után 53 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése május 11-én, hétfőn volt a farkasréti temetőben. Halálát özvegyén kívül nagy rokonság gyászolja.

Özv. Adámcsok Mihályné szül. Erneszt Julia életének 74-ik évében meghalt.

— **Ügyvédjelöltek sérelmei.** *Budapestről* jelentik: Az ügyvédjelöltek naggyűlése ma este hét órakor folyt le az ügyvédi kamara dísztermében, ahol közel ezer ügyvédjelölt jelent meg. Ember Sándor dr. megnyitván a naggyűlést jelentette, hogy az ügyvédi kamarának négyszáz ügyvéd tagja csatlakozik az ügyvédjelöltek mozgalmahoz. Ezután határozati javaslatot terjesztettek elő, a melyben üdvözlük az igazságügyminisztert az eddigi módosító intézkedésekért és köszönettel fogadják az ügyvédi kar nagy többségének támogatását. Felkéri továbbá a kormányt, hogy a törvényjavaslat tárgyalásánál orvosolja az 1912. évi törvény visszaható ereje által okozott súlyos sérelmeket és tegye lehetővé azáltal, hogy elhassza a törvényjavaslat tárgyalását azt, hogy az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlésén állást foglalhasson a jelöltek mellett. Több hozzászólás után a naggyűlés a határozati javaslatot elfogadta.

— **Betörő jómódu polgár.** *Szatmárnémetiből* jelentik: Egy év óta sok üzletben és magánlakásban betöréses lopásokat követtek el, amelyeknek a tettesét nem tudta a rendőrség kézrekeríteni. Legutóbb a szatmári plébániába törték be, ahonnan egy zsebórát és nagyobb összegű készpénzt vittek el. A napokban *Tóth* detektív észrevette, hogy egy melléktucában egy fiatalember egy zsebórát hajít el. Elfogta az illetőt, akiről kiderült, hogy *Juhász* János féhérgyarmati mechanikus, akinek *Fehérgyarmaton jóforgalmu üzlete van.* Egy év óta lakik itt s innen rándult át *Nagykárolyba, Debrecenbe, Szatmárnémetibe, Rózsahegyre,* ahol mindenütt betöréseket követett el. *Juhász* Fehérgyarmaton tekintélyes és jó hírű polgár. Valószínű, hogy bűntársai is vannak, akik *Nyiregyháza*n laknak, mert tegnap innen távirat érkezett a címére, amelyet a rendőrség lefoglalt, és *Juhász* egy nagyszabású betörőbanda feje.

— **Az esküvő előtt.** Rettenetes tragédia történt tegnap éjjel egy kisebb bécsi szállodában. *Freiwald* Helén nevű ápolónő, aki bátyjával, *Freiwald* Mór kereskedelmi ügynökkel *Krakkóból* jött Bécsbe, lelőtte egykori barátját, *Meisel* Pál ügyvédet. *Meisel* most készült irodát nyitni. Jegyben járt egy dús gazdag leánnyal és egykori barátnőjét nagyobb végkielégítéssel akarta ellátni. A leány és bátyja ezért jöttek Bécsbe. A tárgyalásnál azonban összeszólkoztak s az ápolónő lelőtte barátját, azután pedig önmagát lőtte szíven. A rendőrség letartóztatta *Freiwald* Mór, mert azt hiszi, hogy szerepe volt a gyilkosság előidézésében.

— **Meggyilkolt urinő.** *Hamburgból* táviratozzák: Borzalmas gyilkosságot fedeztek fel tegnap délután Hamburgban. Lakásában halva találták *Becker* Lujza háztulajdonosnőt, egy porosz katonatiszt elvált feleségét. Az asszonyt egy bunkósbottal ütötte agyon gyilkosa, még pedig a leghallatlanabb brutalitással. *Becker* Lujza pénze és ékszerei hiányoztak; a rablógyilkos igen nagy küzdelmet folytathatott a dozatával. A hamburgi rendőrség igen erélyes nyomozást indított a gyilkos személyének kiderítése iránt.

— **Meglincselte gyilkos.** *Lisszabonból* jelentik: Egy *Ferreira* nevű antimilitarista *Szevillában* leszúrta *Correir* gyalogos őrnagyot. A gyilkost letartóztatták, de a néptömeg kihuzta börtönéből és meglincselte.

— **Az Etna háborgása.** *Rómából* jelentik: Az Etna kitörései állandóan tartanak. A vulkán nagy hamut ont ki magából, s állandóan füstoszlopok törnek elő. Ma ismét számos helyen földrengés volt észlelhető, egy lökés olyan erős volt, hogy a lakosságot pánik fogta el.

— **Eljegyzés.** *Molnár* Zoltán adótitst eljegyezte *Baraa* Szidikét.

— **Közvetlen podgyásszállítás a bécsi pályaudvarok között** 1914. évi május hó 1-től kezdődő érvénnyel a Wien-en át való közvetlen podgyásszállítást a cs. kir. szab. Wien-as-pang vasutal való forgalomra is kiterjesztik. A kijelölt naptól kezdve a közvetlen podgyásszállításba bevont Wiener pályaudvarokra érkező utipodgyász, azonkívül más vonalokon fekvő oly állomásokra, melyeken a gyorsvonatok, vagy a hirdetményben kitüntetett személyvonatok, megállanak közvetlen szállításra szintén felvétetik, ha az utas ezt a kívánságát vonatának megérkezése után azonnal kinyilatkoztatja. Ezáltal újabbban oly berendezés létesült, mely az utasok kényelmét teljesen kielégíti. Az utas ugyanis Wien-ben azonnal az érkezési pályaudvaron podgyászt újból feladhatja, miáltal a podgyásznak a csatlakozási pályaudvarra történő átszállításával járó teendőkől megkíméltetik. A Wien-en át való közvetlen podgyásszállításra vonatkozó közelebbi határozmányok az osztrák utmutató (*Kürsbuch*)ból és az összes érdekelt állomásokon kifüggesztett külön hirdetményekből vehetők ki.

— **Képromboló szüffraszett.** *Londonból* jelentik: Ma délután az akadémiai képkiallításán egy szüffraszett baltával háromszor rá-sujtott a néhány héttel ezelőtt elhunyt híres angol festőművésznek, *Hercomernek, Wellington hercegnőt* ábrázoló képére, amely a kiállításnak egyik legértékesebb darabja volt. A képromboló szüffraszettet letartóztatták. *Gertrud* Amselnek hívják, s kihallgatásakor elmondotta, hogy így akart tiltakozni a szüffraszettekkel szemben elkövetett kegyetlenségek ellen.

— **Felmentett feleséggyilkos férj.** *Rómából* jelentik: *Boni* ezredes a múlt nyáron *Firenzében* revolverlövésekkel súlyosan megsebesítette feleségét és egy diákot, akiket in flagranti ért. Ma tárgyalta az esküdtszék *Boni* pörét. Az esküdtek nem bűnösnek mondták ki az ezredest és felmentették. *Boniné* ötvenhétéves, hét gyermek anyja, de még mindig nagyon szép asszony. A fölmentő ítéletet az olasz publikum nagy tetszéssel fogadta.

— **Halálra ítélt gyermekgyilkos asszony.** *Leobenből* jelentik: Tegnap fejezték be *Beck* Jozefa pinkafői származású 32 éves cselédleány bűnpörét, aki vízbefojtotta kéthónapos gyermekét. Az esküdtek tizenegy igennel felelték a gyermekgyilkosság kérdésére és ennek alapján *Beck* Jozefát kötél általi halálra ítélték.

— **Cirkusz Pikard.** Városunk közönségének a naponként döntésre kerülő mérkőzések iránt való érdeklődését mi sem jelzi jobban annál, hogy a publikum a kellemetlen hűvös időjárás dacára is felkeresi a *Pikard* cirkuszt, hogy az eddig egymást legyőzni nem tudó bajnokok döntő mérkőzését megtekintsék. Ez valóban érdekes látványt nyújtott. A mai estén a birkozás minden szépségét szemlélhetjük. A nagy testű és erejű orosz kozák rugókonyságát és összes technikáját ugyszintén *Czája* Jánosnak a már oly sokszor kipróbált nyugodtságát a jelen volt közönség percekig tartó tapsal honorálta. Amit csak növelt azon körülmény, hogy egyik legfélelmeesebb ellenfelét, *Paradanoffot* 23 perc alatt nehéz küzdelem árán legyőzte. Nem csekély meglepetést hozott az X ismeretlen álarcos, aki két ellenfelét *Katicot* és *Tusnayt* egy egy pillanat alatt két vára terítette. Ma este a döntő mérkőzés lesz *Fritz Müller* — *Paradanoff* között, ugyszintén X álarcos *Czája* Jánossal birkózik.

— **Boxmeccs — halállal.** *Londonból* jelentik: *Hamkins* és *Sam Johnson*, a világhírű boxbajnok rokona között tegnap boxmeccs volt. A viaskodás hevében *Johnson* olyan erős ütést kapott altestébe, hogy pár perc múlva meghalt.

— **Pap Lajos** fogorvosi gyakorlatát *Andrássy-tér* 20. szám alól, *Andrássy-tér* 7. szám alá (*Réthy-ház, Minorita-templommal* szemben) helyezte át. 2926

— **Uj táviró ezred.** *Bécsből* jelentik: A *Zeit* értesülése szerint már a legközelebbi hetekben felállítják a második vasuti ezredet, amelynek állomáshelye magyar területen Vácott lesz.

— **Alvásközben zavartalanul folyik a szájüregben visszamaradt étel fölbomlása és táplálékot ad számtalan baktériumnak, amelytől épen a szájat, a testnek kapuját kellene legjobban megvédeni. A fog és a száj rendszeres gondozásával elháríthatjuk a difteritist, tifuszt, tuberkulózist, kolera stb. fertőzésének veszedelmét. A száj tisztántartására és a fog gondozására ajánlhatjuk az orvosoktól 27 év óta ismert és kipróbált *Sarg-féle* Kalodont fogkrémet és szájjvizet. A Kalodontnak kellemes íze van, antiszeptikus hatása s gyógyszerárakban, illatszertüzetekben és drogériákban, ugyszólván minden szakbavágó üzletben kapható.**

— **A közelgő bérnyúlásra arany, ezüst ékszerek, órák a legszerényebbtől, a legelegánsabbig, igen mérsékelt árakban és nagy választékban szerezhetők be** Igaz Sándor ékszerésznél *Andrássy-tér, Minorita-palota.* Telefon 321. Alapítva 1902. 3105

— **Tavaszi újdonságok, elegáns kalapok, nyakkendők, harisnyák, uri fehérművek, zsebkendők, gummikabátok, utazósapkák, az összes uri divatoikkak nagy választékban és legolcsóbban „Chic” uri divatüzletben** *Arad, Andrássy-tér* 15. 1321

— **Női gummiöpenyék legjobb angol gyártmány, ára már 25 koronától kezdve** rendkívül nagy választékban *Radó Gyula* áruházában. 2057

— **Bérma-ajándékok kiváló minőségben** tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított legolcsóbb árakon *Weinberger Ferenc* ékszerésznél, *Andrássy-tér* 20. *Fischer* *Eliz-palota.* Telefon 439. 3063

— **Sokszorosítások, írásmunkák, fogalmazványok, beadványok, fordítások** magyar-, német-, francia-, angol nyelvben legjutányosabban olvállal *Engel* írógépvállalata, *Lázár Vilmos-utca* 2. 657

— **Ha rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti Kárpáti-féle epehajtót, mely a legkifünőbb fájdalomelküll gyomortisztító háziszser.** Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utastással 40 fillér. 12 üveg franco K. 4.80. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerésztárában *Arad, Boros Bent-tér.* 14

— **Takarékos bérmaanyák! Legszebb ajándékot aranyból, gyémánt-, briliáns-ékszereket, órákat mélyen leszállított, igen olcsó árban** *Waldmannál* szerzik be, *Szabadság-tér* 14. (*Fiume-kávéház* mellett). 3097

— **Keresk. tanfolyamomat** *Lázár Vilmos-utca* 2. sz. a. *Földes-palota* mellett helyeztem át. Nappali és esti tanfolyamok. Díjtalan állás-közvetítés. *Engel Mór* tanfolyamvezető. 657

— **Gyermekkosci gyári raktár** *Fischer-féle* *Nagyáruházban* *Arad, Szabadság-tér* 12. száma alatt. *Fischer*nél legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekkosciak 20%-al olcsóbbak lettek.

— **Ügyvédi irodák b. figyelmébe.** A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az *Aradi* nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— **Vidékiek bármily megbízással a Messenger-Boy** vállalatához bizalommal fordulhatnak. *Deák Ferenc-utca* 8. Telefon 816.

— **Tavaszi divatlapok** *Kerpelnél.*

VÁROS ÉS MEGYE.

Folytatólagos sorrendje az *Arad* sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi május hó 13-án, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaráboknak. 71. Műlek *Lajos* dr. a róm. kat. templom-építő bizottság elnökének kérelme, melyben a terv és költségvetés bemutatására egy havi határidőt kér. 72. A tanács jelentése a kulturpalota előtti térnek a védőtöltés felő eső részén elhelyezett terraszának tovább folytatása tárgyában.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

A három fagyos szent. A gazdaközönység réme a 3 fagyos szent: Pongrác, Szervás, Bonifác a mai nappal köszöntött be. Az első nap meglehetősen hideg volt. A nyári melegnek teljesen nyoma veszett. Féltés, hogy most, amikor a vetéseknek még kiadósabb esőre volna szükségük, a szerdai és csütörtöki nap még kritikusabb lesz.

Ujaradi heti gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Ujarad, május 12.

Amire a vetéseknek már egy hónappal előbb szükségük volt: a csapadékot végre megkapták. Hogy az eső milyen hatással volt a mezőgazdasági állapotra, ezt a szombaton megjelenő miniszteri jelentésből fogjuk megtudni. A gabonaüzlet irányzata szilárd.

Elkelt a mai piacon:

200 mm. buza	27.60—28.00
800 mm. tengeri	13.60—13.80
Rozs	18.00—
Árpa	14.00—
Zab	15.00—

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tájékoztató.

Budapest, május 12.

Készárú.

Amerika háromnegyeddal magasabb. Kínát, kereslet csekély. Nehány ezer mm. 2 és fél fillérrel drágább.

Határidő.

	Dél sáv	2 órai sáv
Buza 1914. májusra	13.50—13.71	13.74—13.75
Buza 1914. októberre	12.21—12.22	12.24—12.25
Rozs 1914. októberre	9.89—9.90	9.94—9.95
Tengeri 1914. májusra	7.34—7.35	7.35—7.36
Zab 1914. októberre	8.20—8.21	8.20—8.30

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (május 12.)

Osztrák hitel	609.—
Magyar hitel	795.75
4% koronajáradék	80.90
Osztrák-magyar államvasut	735.—
Álláslogbank	400.—
Lezámitolóbank	496.—
Bazai Bank	477.—
Magyar Bank	475.25
Kereskedelmi Bank	8625.—
Bármamurányi	632.50
Balgótarjáni	695.—
Köszvi Vasut	600.25
Városi Villamos	810.75

Bécsi értéktőzsde (május 12.)

Osztrák hitel	807.—
Magyar hitel	794.—
Osztrák-magyar államv.	694.50
Déli vasut	97.—

Feladó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerda, 1914. évi május 13-án:

A) Bérlet. A) Bérlet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével:

Mérföldkövek.

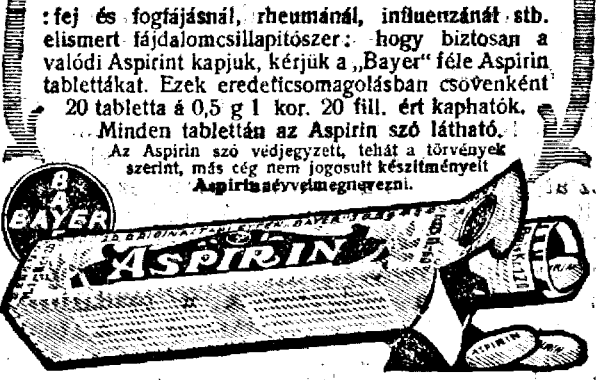
Életrék 3 felvonásban. Írta: Knoblauch Edvard és Bennett Arnold. Fordította: Kosztolányi Dezső. Rendező: Szendrey.

SZEMELLYEK:

Örv. Rheadné Pollinusné.	Pyne Ned	Deili Lajos.
Rhead John	Toompson	Olasz Lajos.
Leánya	Nancy	Asztalos M.
Sibley Samuel	Várnai Jenő.	Muriel
Emily	Harmath J.	Richard
Monkhurst	Virág László	Preeco Arthur
		Jobbay J.

Közdete este 8 órakor.

NYILTÉR.
Aspirin
tabletták

fejfájás, fogfájás, reumánál, influenzánál stb. elismert fájdalomcsillapító: hogy biztosan a valódi Aspirint kapjuk, kérjük a „Bayer“ féle Aspirin tablettákat. Ezek eredetisomagolásban csövenként 20 tablettát 0,5 g l kor. 20 fill. ért kaphatók. Minden tablettán az Aspirin szó látható. Az Aspirin szó védjegyzett, tehát a törvények szerint, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin néven megnevezni.

Limbeck János és Fia
első m. kir. szah. ércokoporsó-gyára és temetés-rendező
Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 97.

Alulírottak szomorodott szívvel tudják a forrón szeretett és felejtethetlen jó édesanya, anyós, nagynya

Özv. Ádámcsok Mihályné

szül. Erneszt Juliának,

f. évi május 12-én d. u. negyed 2 órakor, életének 74-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai május 14-én d. u. 8 órakor fognak Sarló-utca 49-ik számú házban az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint tartandó ima után megáldatni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Áldott legyen emlékezete!

Arad, 1914. május hó 12-én.

Wujovits Györgyné született Ádámcsok Zsuzsánna, özv. dr. Remetey Károlyné. szül. Ádámcsok Júlia, Juhász Ignácné szül. Ádámcsok Mária, Fekete Józsefné szül. Ádámcsok Jusztina, Ádámcsok Árpád, Kóhalmi Cornélné szül. Ádámcsok Anna gyermekei. Wujovits György, Juhász Ignác, Fekete József, Kóhalmi Cornél vejei. Wujovits Juliska, Wujovits Irén, Wujovits Irma, Wujovits Ferike, Juhász Imre, Juhász Irén, Juhász Fülka, Juhász Béla, Juhász Kálmán, Juhász Margit, Fekete Rózsika, Fekete Ibolyka, ifj. Ádámcsok Árpád, Ádámcsok Dudus, Ádámcsok Irénke, Kóhalmi Magduka unokái. 41

Dr. Crisan György

ügyvédi irodáját, Luther Márton-tér 1. sz. alá (Dr. Suciú Jánosné házában, szemben a törvényszék épületével) 3167

helyezte át

Nyomtatványok

osinon kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Tennisz-rakettek

a világhírű Siasenger-féle „Doherty“ a speciel „E. G. M.“ és Ideál, valamint a hasonló hirnévű Antiwet és más védjegyű eredeti angol rakettek 8 koronától kezdve nagy választékban.

Tenniszháló, eredeti Siasenger és Standard tennisz-labdák. Fűles és gummi labdák.

A legkedveltebb Scrum és más védjegyű 1879

labdák.

A legkedveltebb Scrum és más védjegyű 1879

footballok.

Football és futó cipők. Óriási választék női kezításkákban, pénz-és szivartárcákban, utazó bőröndök, kalap kofferek és berendezett uti készletek, séta botok, valódi angol és francia illatszerek, bel- és külföldi piperecikkek, fésű-és kefe-árak s más háztartási árak. Mindebből óriási választék és olcsó árakban beszerezhető

HEGEDÜS
NYUGYULA

cégnél
Aradon, Andrassy-tér 16. Telefon 506.

Nyíltér. Szőlőgazdasági cikkeink

nagybani raktárát ajánljuk az érdekelt birtokosság becses figyelmébe, mint amelyek megbízhatóság és hatékonyság tekintetében a legmesszebb menő követelményeknek teljesen megfelelnek.

Rézkénpor 12%

levél és fűrt peronospora ellen.
100 kiló 36.— korona.
25 " 9.50 "
Kilónként —.45 "

Kénvirág

Oidium ellen.
100 kiló 24.— korona.
25 " 6.50 "
Kilónként —.30 "

Nicotinsulfat

szőlómoly ellen.
1 üveg 133 gm. tart. 4.— korona.

Tabicotin

"Emulsió"

gyümölcsfa hernyók és szőlómoly ellen.
100 kiló 120.— korona.
25 " 32.— "
Kilónként 1.50 "

5 kilós postabádog 8.50

Fenti Emulsióból 100 liter vízhez 2 kiló veendő és így 100 liter kész anyag ca 2.50 koronába kerül.

Vojtek és Weisz drogueria és parfumeria üzlete

Arad.

Uránia Színház

Ma szerdán világhírű szenzációs látványosság!!

JACK HILTON TITKA

Dráma 3 részben. E kép felvételénél COSTAMOGRA ADRIENNE művésznőt a leopárdok halálra sebesítették. — Rendes helyárak.

A vasárnapi Királydíj lefutása

összes részleteivel már ma látható.

Arad-Csanádi Egyesült Vasutak menetrendje. Érvényes május hó 1-től.

Arad-Szeged.											
Kilométer-távolság.	Allomások	By. M.		Sz. V.		Mot. V.		By. M.		Mot. V.	
		I. II.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.		
	Wien Stb. ind.	1206	1206	1206	—	—	—	1020	1020	—	—
	Bpest kpu	980	980	1125	—	—	—	705	750	—	210
	Nagykikinda	—	—	—	—	—	—	680	680	1125	—
	Temesvár	427	427	—	815	—	—	815	—	224	506
	Tóvis	817	817	815	—	—	—	351	—	1046	—
	Brád	—	—	—	—	—	—	403	780	986	187
	Arad ind.	regg. 6:16	regg. 6:40	d. e. 8:45	d. e. 11:05	d. e. 11:48	d. u. 2:25	d. u. 4:13	d. u. 7:16	este 7:16	—
5	Nagybuzsák	—	—	×8:55	×11:14	—	2:35	—	×7:25	—	—
9	Csalátelep hialda	—	6:57	9:04	×11:22	—	2:44	—	4:32	—	—
13	Pecskaszenttamás	—	▲7:05	▲9:18	×11:30	—	×2:52	×4:41	×7:32	—	—
21	Ópécska	6:47	7:25	9:31	11:47	12:17	3:09	5:08	7:53	—	—
29	Ópécskai tany.	—	—	×9:45	×12:01	—	▲3:22	5:22	×8:10	—	—
35	Battonya	Mot. V. 7:04	7:52	9:58	12:13	12:45	▲3:35	5:36	8:25	—	—
40	Tompapuszta	13	8:03	×10:08	×12:23	—	×3:44	5:47	8:37	—	—
45	Belsőpereszta	II. III.	×8:12	×10:17	×12:32	—	×3:52	5:56	8:48	—	—
52	Mezőhegyes ér.	reggel	7:26	8:26	10:31	12:46	4:05	6:10	8:51	—	—
	Kétegyháza ér.	—	9:59	9:59	—	2:25	—	7:48	—	—	—
	Oroszháza ér.	412	5:42	5:42	9:15	11:50	—	3:48	—	—	—
	Mezőhegyes ind.	—	10:35	10:35	—	—	—	8:28	—	—	—
	Csanádpalota	340	—	6:20	—	—	—	3:48	—	—	—
62	Nagylaki kondergy.	—	5:42	7:27	8:46	10:34	1:15	1:01	4:10	6:30	—
68	Nagylak	×6:09	▲7:40	9:05	10:53	1:35	1:16	4:27	6:43	—	—
70	Magy.-csanádi megálló	6:14	7:52	▲9:16	11:04	×1:46	—	×4:37	7:01	—	—
77	Apátfalva ér.	×6:24	—	9:40	11:25	×2:08	—	×4:53	7:23	—	—
80	Hmvásárh. ér.	940	—	6:57	—	—	—	7:22	—	—	—
	Nagyszentmiklós ind.	Mot. V. 1004	1004	—	—	—	—	7:30	—	—	—
	Apátfalva ind.	II. III.	6:31	8:06	9:53	11:39	2:17	1:42	5:04	7:45	—
89	Makó ind.	reggel	6:46	8:18	10:11	11:50	2:33	1:54	5:19	7:52	—
95	Kiszombor	4:23	7:03	8:35	10:59	12:09	2:48	2:07	5:34	8:35	—
99	31. sz. őrház m. h.	×4:31	×7:10	—	—	—	—	—	—	—	—
102	Gizelltelep kitérő	×4:38	×7:15	—	—	—	—	—	—	—	—
108	Deszk	×4:45	×7:24	—	—	—	—	—	—	—	—
114	Szőreg ér.	4:53	7:35	9:01	11:41	12:45	3:25	2:31	6:11	9:01	—
	Temesvár ér.	786	12:38	2:07	6:06	9:04	6:06	8:22	5:18	—	—
	Nagybecsk.	924	3:11	3:11	4:50	9:21	—	9:21	6:43	—	—
118	Szőreg ind.	5:03	7:40	9:02	11:46	12:47	3:26	2:32	6:17	9:15	—
122	Ujszeged	×5:08	×7:48	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szeged ér.	5:13	7:53	9:12	12:00	1:00	3:40	2:42	6:30	9:31	—
	Szeged-Rök. ér.	802	10:30	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bpest nyu.	915	405	125	—	6:20	11:10	6:30	—	—	—
	Wien Stb.	845	985	620	—	5:50	—	5:50	—	—	—
	Temesvár	—	1233	—	—	6:06	9:04	6:06	—	—	—

Szeged-Arad.											
Kilométer-távolság.	Allomások	Szem. V.		Mot. V.		By. M.		Mot. V.		Szem. V.	
		I. II. III.	I. II. III.	I. II.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II.	I. II. III.		
	Temesvár ind.	9:45	—	4:51	7:48	—	—	9:25	—	1:40	—
	Wien Stb.	345	2:10	4:50	—	11:10	—	11:10	—	9:26	9:26
	Bpest nyu	805	10:15	10:55	—	8:25	5:30	8:30	—	2:40	12:15
	Szeged-Rök.	7:14	5:40	8:35	—	11:16	—	11:16	—	4:45	—
	Szeged ind.	reggel	3:08	reggel	6:10	d. e. 10:35	d. u. 12:36	d. u. 1:56	d. u. 3:17	d. u. 5:06	este 6:33
4	Ujszeged	—	×6:15	×10:40	—	—	×2:01	—	×5:12	—	×7:31
8	Szőreg ér.	3:19	6:25	10:48	12:46	—	2:09	3:31	5:21	6:41	7:41
	Nagybecsk. ind.	718	—	6:21	—	6:21	—	11:27	—	1:18	—
	Temesvár	945	—	4:51	7:48	9:25	—	9:25	1:40	—	—
	Szőreg ind.	3:20	6:24	10:49	12:47	—	2:10	3:32	5:22	6:42	7:42
14	Deszk	3:32	×6:35	11:02	—	—	2:24	3:44	×5:34	—	×7:55
20	Gizelltelep kitérő	▲3:38	×6:45	×11:18	—	—	×2:34	—	5:47	—	×8:10
23	31. sz. őrház m. h.	—	×6:50	11:20	—	—	—	—	5:52	—	×8:16
27	Kiszombor	3:58	7:03	11:29	1:13	2:48	4:06	6:01	7:06	—	8:32
33	Makó ér.	4:08	7:15	11:41	1:23	3:00	4:18	6:15	7:15	—	8:42
42	Apátfalva ér.	4:28	7:32	12:06	1:40	3:17	4:50	6:38	7:51	—	—
	Nagyszentmiklós ér.	—	1004	—	—	—	—	7:30	—	—	—
	Hmvásárh. ind.	940	6:15	—	—	—	—	7:32	—	4:05	—
	Apátfalva ind.	4:39	7:33	12:07	1:42	3:18	5:00	6:35	7:52	—	—
46	Magy.-csanádi megálló	4:47	×7:40	×12:14	—	×3:25	5:08	6:43	—	—	—
52	Nagylak	5:01	7:52	12:27	1:57	3:37	5:22	6:54	7:45	—	—
54	Nagylaki kondergy.	5:07	×7:57	×12:32	—	×3:42	5:28	7:01	—	—	—
60	Csanádpalota	5:18	8:08	12:43	2:09	3:53	5:39	7:13	▲7:57	—	—
71	Mezőhegyes ér.	5:35	8:25	1:00	2:25	4:09	5:58	7:29	8:11	—	—
	Oroszháza ér.	Mot. V. 12	8:08	10:39	—	—	—	8:28	—	—	—
	Kétegyháza ér.	II. III.	8:40	6:20	—	—	—	3:43	—	—	—
	Mezőhegyes ind.	reggel	7:00	9:39	2:35	5:30	5:30	7:48	—	—	—
	Belsőpereszta	4:09	5:50	8:27	1:02	2:27	4:11	6:01	—	—	—
78	Tompapuszta	×4:11	×6:03	×8:39	×1:13	—	×4:24	×6:01	—	—	—
83	Battonya	×4:21	6:13	×8:47	▲1:24	—	×4:33	6:02	—	—	—
88	Ópécskai tany.	×4:35	6:25	9:00	1:35	2:51	4:44	6:13	—	—	—
94	Ópécska	×4:47	6:50	9:30	2:02	3:09	5:10	7:12	—	—	—
102	Pecskaszenttamás	5:26	7:06	×9:44	×2:17	—	×5:23	×7:05	—	—	—
110	Csalátelep hialda	5:30	7:15	9:58	2:26	—	5:35	7:15	—	—	—
114	Nagybuzsák	×5:38	×7:28	×10:00	2:35	—	×5:43	×7:25	—	—	—
122	Arad ér.	5:48	7:33	10:10	3:43	3:37	5:53	7:51	—	—	—
	Brád ér.	—	—	7:41	9:11	9:11	—	—	—	—	—
	Tóvis	—	—	5:33	11:33	11:33	—	—	—	—	—
	Temesvár	—	—	2:12	6:33	6:33	—	—	—	—	—
	Nagykikinda	—	—	5:17	—	—	—	—	—	—	—
	Bpest kpu	—	—	1:28	9:20	9:20	—	—	—	—	—
	Wien Stb.	—	—	—	6:45	6:45	—	—	—	—	—

KNAPP SÁNDOR

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi üzlet: WEITZER és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Modern ruhafestés legújabb divatszinekre, minta után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz úton. — Továbbá csipke- és szövet-függöny, szörme, szőnyeg, butor-szövet, kézimunkák, keztyűk stb. stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat. 6541

9763—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivélségi ministerium 65247. II. B számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy nyabban két fajtájú lőpor lett forgalomba hozva, melyek egyike „Rauchloses Jagdpulver Nr. 6” felirással fekete színű lapos szemecskékből van alkotva s 9 mm. s ennél nagyobb öbragságú kemény köpenyes (acél, nikkal vagy réz) golyós töltések céljaira van rendeltetve, míg a „Rauchloses Jagdpulver Nr. 7” felirású, mely rózsaszínű gyömbölyű szemecskékből áll csak söréttöltések céljaira használható.

A 6-os számú vadászlőpor egyőre csak 1/4 kg.-os, a 7-es számú azonban ugy 1/4, mint 1/2 kg.-os bádogdobozokban kerül forgalomba és pedig a 6-os világos barna, a 7-es pedig rózsaszíntűekben.

A bádogdobozok ugyanoly alakúak és szerkezetűek, mint a hadügyi kincstár által eddig forgalomba hozott 1-5 számú füstnélküli vadászlőporok dobozai.

A 6 és 7 számú lőporok dobozai ezuttal is, a tartalmuknak megfelelő jelzéssel s a lőpor rendeltetésére vonatkozó felirással vannak ellátva. Fel vannak tüntetve továbbá a dobozokon a lőporfajták legfontosabb alkatrészei, a használatra vonatkozó utasítással egyetemben.

A m. kir. belügyminiszterium eme 6 és 7 számú lőporfajták árát, valamint az eddig áruba bocsájtott 1-5 számú lőporok árát is a további intézkedésig következőleg állapította meg

1. a Kincstári raktárokból hatóságilag engedélyezett viszontelárusítók részére nagyban (legalább 5 kgr) szállított lőpor.

1/2 kgr.-os dobozokban, dobozonként 6 K. 60 f.

1/4 kgr.-os 8 „ 40 f.

2. viszont elárusítóknál, kicsiny 5 kgr.-on aluli mennyiségben való vétel esetén a lőporfajta ára:

1/2 kgr.-os dobozokban, dobozonként 7 K. 80 f.

1/4 kgr.-os 8 K. 75 f.

Arad 1914. évi május hó 5-én.

Greén,
főkapitány.

Megnyilt
a teljesen újonnan berendezett
Haggenmacher-sörcsarnok
étterem és szálloda
Radnai-ut 1. szám alatt.
Kitűnő étek. Kiváló hegyaljai borok. Frissen csapolt
kőbányai sör. Tiszta szobák! Figyelmes kiszolgálás.
Olcsó árak!
Szives pártfogást kér
Armbruster Lajos
2962

Ideggyöngye férfiak
(neurastenában szenvedők)
kérvének ezen baj **azonnali** megszüntetését tárgyaló ismertetést. 40 fillér postabélyeg csatolása mellett. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Cim 2325
„NOVA MECHANIKA 105”
Budapest — Főposta — Flókbérlet 40.

Láb- és kézizzadás
biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.
Szárít! . . . Szagtalanít!!
Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.
Peppo hintőpor 70 fillér.
Legfájdalmasabb tyukszemétől
is 3 nap alatt mindenki megszabadul a HAJÓ-téle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 70 fillér.
Poloskák kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 70 fill.
Legjobb fekete hajfestő
A „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuzt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741
A fenti szerek kap **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában
ARAD, Andrassy-tér 22. sz.
Alapítottatt 1886. évében az Aradmegyei Közkórház számára.

Alvácza kénes hőgyógyfürdő
Arad és Hunyadmegye határán. Vasuti állomás. Posta, táviró, május elsején megnyilt.
A századok óta gyógyításra kitűnő eredménnyel használt fürdő hévizei ugy belső mint külső használatra vannak javasolva. Belsőleg (ivásra) használva a gyógykút vizét az jótékonyan hat a belek működésére minél fogva székrekedésnél és alhasi pangásnál igen eredményesen használható. Külsőleg (fürdésre) használva a 38° C hőmérsékletű természetes kénes hévvizet, annak az izmok és ízületek csuzos betegségeinél (csuz, reuma, köszvény, ischias, izzadmányok, csontbetegségek, hénulás) ugy heveny, mint idült alakjainál van bámulatos gyógyító hatása. Különféle női bajok gyógyítására kitűnő eredménnyel használható a 22° — 32° C. hőfoku víz. A fürdőközönség kényelmének nagyobb fokú kielégítésére az ősz folyamán tetemes befektetéssel új fürdőház épült, teljesen modernül berendezve, uszodával és kádfürdővel. E fürdők vizét az újonnan furt kút szolgáltatja, mely 113 méter mélységből tör elő, 38° C hőmérsékletű és nagymennyiségű szén-savat is tartalmaz a kénen kívül. A gyönyörű nagy parkban épült lakóházakban 50 modernül berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére, azonkívül a fürdő térszomszédságában levő községben is kaphatók lakások. A földényben egy szoba ára havonként 40—60 K. közt változik. Elő- utóidényben (máj. jun. szept. okt.) a szobaárakból 20% engedmény. A fürdővendéglőben kitűnő ételek és italok. Figyelmes kiszolgálás, olcsó árak. A hitűkhöz szigoruan ragaszkodó izraelitáknak külön rituális vendéglőjük van. Ajándó fürdőorvos, kitűnő cigányzene, tenisz és tekepályák, fővárosi és vidéki hírlapok gyönyörű kirándulóhelyek, nagy gondozott park, kitűnő ozondu levegő. Junius elsejétől az összes motorvonatok közvetlenül a fürdő-parknál állanak meg. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál
Berkovits Izidor,
fürdőtulajdonos. 8157

Villany- és gáz-

berendezéseket olcsón elvállalok Nagy raktár modern csillárokbán, asztali lámpákban, villany, gázizzólámpák és izzótestek, üvegek, prizmák, rojtok és minden e szakmába vágó cikkekben méréselt árakkal Költségvetések díjmentesen. Városi és megyei telefon 627.

Kiváló tisztelettel

Návrády Ede

villany és gáz-szerelő
Arad, Boros Beni-tér 9. szám

Valódi perzsa szőnyegek.

Egy török kereskedőtől bizonyba átvett valódi perzsa szőnyegek — parti áru — előnyös árakon eladatnak. Az elárusítás tartf. hó 12-től 20 ig

Bohn Károly

üzletében Arad, Szabadság-tér 20. Telefon 760. 3156

Építte ők figyelmébe!

Éberlein Ferenc

képesített kőműves mester
Arad, Varjassy Lajos-u. 173

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, u. m.: épületek tervezését és annak keresztülvitelét. Javításokat jutányosan eszközölök. Költségvetéseket és tervezeteket díjtalanul készítek! Szíves pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

Éberlein Ferenc

kép. kőm. mester. 3098

Kalmár József

villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 3. sz.
Telefon 242. Telefon 243.

Ajánlja

költözőknek figyelmébe

villanyos világítási berendezéseket villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 461

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fűszedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkek. 461

Leltározás alatt felhalmozott raktár folytan legjobb és legszebb ernyő és francia fűzők.

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítatnak el, ahol javítások és áthuzások is a leggyorsabban és legjutányosabban, szakszerűen eszközöltetnek.

A Tavaszi erős napsugarak és szelek ellen

arc- és kézbőrének megvédésére a leghasznosabb az általános közkeveltségű

eredeti Kárpáti-féle

Benzoe Creme Ara 1 Kor.

és **Benzoe Tejszappan** Ara 70 fillér,

a mely szeplőket, arcfoltokat és minden arc tisztatlanságot az arcról meglepő gyorsan letisztít.

Készíti és postán szétküldi

Kárpáti János

gyógyszertára
Arad, Boros Béni-tér 15. sz.

6 Kor. értékű rendelésnél postaköltség nem számítatik fel. 7081

Valódi brünni szövöttek
 az 1814. évi törvény és nyári idéjre
 • Egy szöveteg 7 kor. 1 szöveteg 7 kor.
 • 2. 10 m. hosszú 1 szöveteg 8 kor.
 • 3. 10 m. hosszú 1 szöveteg 9 kor.
 • 4. 10 m. hosszú 1 szöveteg 10 kor.
 • 5. 10 m. hosszú 1 szöveteg 11 kor.
 • 6. 10 m. hosszú 1 szöveteg 12 kor.
 • 7. 10 m. hosszú 1 szöveteg 13 kor.
 • 8. 10 m. hosszú 1 szöveteg 14 kor.
 • 9. 10 m. hosszú 1 szöveteg 15 kor.
 • 10. 10 m. hosszú 1 szöveteg 16 kor.
 • 11. 10 m. hosszú 1 szöveteg 17 kor.
 • 12. 10 m. hosszú 1 szöveteg 18 kor.
 • 13. 10 m. hosszú 1 szöveteg 19 kor.
 • 14. 10 m. hosszú 1 szöveteg 20 kor.

Egy szövetegy lehet szabványos 20-22 K-ot, 23-24 K-ot, 25-26 K-ot, 27-28 K-ot, 29-30 K-ot, 31-32 K-ot, 33-34 K-ot, 35-36 K-ot, 37-38 K-ot, 39-40 K-ot, 41-42 K-ot, 43-44 K-ot, 45-46 K-ot, 47-48 K-ot, 49-50 K-ot, 51-52 K-ot, 53-54 K-ot, 55-56 K-ot, 57-58 K-ot, 59-60 K-ot, 61-62 K-ot, 63-64 K-ot, 65-66 K-ot, 67-68 K-ot, 69-70 K-ot, 71-72 K-ot, 73-74 K-ot, 75-76 K-ot, 77-78 K-ot, 79-80 K-ot, 81-82 K-ot, 83-84 K-ot, 85-86 K-ot, 87-88 K-ot, 89-90 K-ot, 91-92 K-ot, 93-94 K-ot, 95-96 K-ot, 97-98 K-ot, 99-100 K-ot.

Siegel-Imhof Brünn.
 Minták ingyen és bérmentve.
 Az előnyök a melyeket a megvásároló érve, ha szövetegységletk közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentősenek. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös áraszték. Minták, figyelmes kiválasztás, meg legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

9461

Üzletáthelyezés!

Értesítem a n. á. közönséget, hogy a mai naptól kezdve üzletemet a zsidó templom épületből az

Asztalos Sándor-utca 8. sz. alá

(volt Spielmann-házba) saját házamba helyeztem át. Üzletemben mindenféle déli gyümölcs, narancs, citrom, zöldség újdonság, főzeleklék, kóser füstölt hus, virsli, lipői turó, felvágott, legfinomabb gyümölcspálinkák, finom tearumok és mészai butellás borok és kőbányai sör zárt palackokban kaphatók. — Dunai és tiszai halak naponta friss állapotban fognak üzletemben elárusítani. A t. közönséget felkérem, ha élő halakat óhajt vásárolni, úgy minden hét csütörtök délutánján szíveskedjék üzletembe elfáradni, ahol az érkezett halakat élő állapotban megtekintheti. — Szíves pártfogásért eszedzem. Kiváló tisztelettel 2861

Luttwák József

Asztalos Sándor-utca 8. sz.

Az Árpád-téri üzletberendezéseladó.

Kasznált ólom megvételre kerestek!

OLCSÓ ÁRAK.

OLCSÓ ÁRAK.

Bérma ajándékokat
 arany-, ezüst- és ékszerárgyakban
 ajánl
Farkas-Streicher
 Arad, Tököly-tér (Katalin úrdő épülete)
 A apittatott 1898.

Bérmaruhák

izléses kivitelben, jutányos árban készülnek

Deutsch Anna

gyermekruha divattermében

Szabadság-tér 5—6. sz.

Ugyanott

fizető-lányok

és

tanuló-lányok

magas fizetéssel azonnal felvettnek

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Pécs.

10949—1914. II. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak pécsi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a magyar királyi államvasutak Abaliget állomásán létesítendő lakóépület építési munkáinak végrehajtására.

A szerződési minta, a költségszámítás, az ajánlati minta, a pályázati feltételek és tervek a magyar királyi államvasutak pécsi üzletvezetőségének pályafentartási osztályában (II. oszt. I. em. 22. ajtó) a hivatalos órák alatt ajánlatonként 5 koronáért beszerezhetők vagy irásbeli megkeresés mellett a megfelelő összeg postautalványon történt előzetes beküldése után m. kir. postán is megkaphatók.

A középítkezésekre és szállításokra vonatkozó általános és részletes feltételek és a vasúti vonalakon előállítandó épületek leírása a magyar királyi államvasutak igazgatóságának tervtáránál kaphatók.

Az ajánlatok legkésőbb 1914. évi május hó 30-ika 12 óráig nyújtandók be, a pécsi üzletvezetőség általános osztályának főnökénél (Pécs, Üzletvezetőség I. em.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei Ivenként 30 filéres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat Abaliget állomásán létesítendő lakóépület munkáira 10949/1914. számhoz.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlatok benyújtásra kitűzött határidő elteltével a magyar királyi államvasutak pécsi üzletvezetőségének I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1914. május hó 29-iki déli 12 óráig az ajánlati végösszegnek 5% azaz 5% százaléka bánatpénz gyanánt teendő le a m. kir. államvasutak pécsi gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas óvadékképes értékpapírokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján küldött ajánlatok és bánatpénzek térít vevénnyel adandók fel.

A magyar királyi államvasutak pécsi üzletvezetősége előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Pécs, 1914. évi április hó.

Az üzletvezetőség

13

(Utánnymás nem díjaztatik.)

3598—1914. pm. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, miszerint a közigazgatási bizottság 280—1914. számú határozatával, a vallás és közokt. miniszter 1184—1914. eln. számú körrendelete 7—9. §§-ai értelmében az irni-olvasni tudásnak a választói jog szempontjából való igazolására megalakított állandó bizottság a vizsgálatokat f. évi május hó 18-án d. e. 8 órakor kezdi meg, és hogy a vizsgálatra f. hó 17-ike d. e. 11 óráig lehet személyesen vagy levél útján, a polgármesteri hivatalnál jelentkezni.

A vizsgálatok f. hó 18-ikától folytatólag d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6 óráig fognak megtartatni a városháza tanácstermének, kistermének (anyakönyvi hivatal) és a földszinten lévő (volt pénztári hivatal) nagytermében. Az irni-olvasni tudás vizsgálata ingyenes, nyilvános és annak igazolására bocsátható a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, aki huszonegyedik életévét betöltötte.

A vizsgálatra bocsátás kérdésében az első foku közigazgatási hatóság (polgármester) határoz, melynek határozatával szemben a felelőseinek helye nincs.

A vizsgálatra bocsátottakat az első foku közigazgatási hatóság (polgármester) jelentkezésük sorrendjében jegyzékbe foglalja, a jelentkezők megvizsgálata pedig az ekként megállapított jegyzék szerint fog eszközöltetni.

A vizsga eredménye lehetőleg nyomban de legkésőbb a vizsgázás napján határozatilag fog kihirdettetni, mely határozat ellen felelőseinek helye nincs, azonban sikertelen vizsgálat esetén az irni-olvasni tudás

igazolására még a f. évben a választókat összeíró küldöttség előtt a következő évben pedig akár a vizsgálatot állandó bizottság, akár az összeíró küldöttség előtt lehet jelentkezni és az irni-olvasni tudást igazolni.

Ámbár az 1884—1914. vallás és közoktatásügyi miniszteri eln. számú körrendelet 18. §-a szerint az irni-olvasni tudás igazolására a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár aki huszonegyedik évét betöltötte, bocsátható, mégis az irni-olvasni tudás igazolása a választói jog megszerzése szempontjából az országgy. képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. tcz. 1. 2. 3. és 6 §-ában foglaltakat figyelembe véve csak azokra bír fontossággal, akik az irni-olvasni tudáson felül a f. évben töltik be 30-ik életévüket. Magyarország területén (Horvát Szlavonországot területe kivéve) legalább egy év óta ugyanegy községben laknak és a következő különös kellékeknek megfelelnek:

1. akár az egyenes állami (föld-, ház-, kereset-, tőkekamat- és járadék- vagy bányaadó) egyikéből külön, akár több egyenes állami adónemből együttvéve legalább 20 korona adóval volt a múlt évben egy, vagy több községben megróva; vagy

2. iparendély, vagy iparigazolvány alapján önnálán ipart űz, vagy kereskedést folytat, ha legalább egy segédmunkást állandóan alkalmaz, vagy akár egy adónemből külön legalább tíz korona, akár több adónemből együttvéve legalább husz korona egyenes állami adóval volt a múlt évben megróva; vagy

3. olyan alkalmazott, aki:
a) ipari üzlet, vagy vállalat körében ide értve a bányázatot, kereskedelmet és iparszerűen folytatott közlekedést is nemcsak alkalmilag felfogadott napszámosként van alkalmazva, ha vagy iparos tanonc volt és a tanviszony befejeztével az iparhatóságtól bizonyítványt kapott, vagy az utolsó öt évi időtartamon belül, akár egyfolytában, akár megszakításokkal legalább 3 éven át ugyanegy ipari munkanemben dolgozott; vagy

b) az őstermelés körében vezetőmunkási, vagy felügyelő tennivalók végzésére bármennyire idő óta van alkalmazva; vagy

c) az a. és b. pont alá oem esik, de köz-, vagy megánszolgálatban ugyanannál a munkaadónál bármely foglalkozás körében legalább öt év óta van állandóan alkalmazva; vagy

4. valamely választónak mezeli gazdaságában, ipari üzletében, vagy vállalatában mint segítő családtag működik; vagy

5. a katonai, vagy csendőrségi szolgálatban altiszti fokozatot ért el. Felhívom ennélfogva mindazokat, akik az itt felsorolt különös kellékekkel bírnak és a választói jog megszerzése céljából az irni-olvasni tudásukat az állandó bizottság előtt beigazolni szándékoznak, hogy ebből szándékukat f. hó 17-én d. e. 11-óráig a polgármesteri hivatalnál személyesen, vagy levél útján bejelentésék.

Arad, 1914. évi május hó 5.

Varjassy Lajos s. k.
polgármester.

**Köhögés,
rekedtség és
elnyálkásodás**

ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer a

Tussinal-cukor
Ára 70 fillér.

Tussinal-tea
Ára 70 fillér.

**A mértéktelen do-
hányzás-szenvedély**
legbiztosabb, legegészsége-
sebb és legkellemesebb el-
lenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosz-
szu időre elég: **1 korona.**

Ha tyúkszeme van és gyöttri
nagy kín,

A legjobb gyógyszer
az **Anagallin.**

Ára utasítással **70 fillér.**

Egészséges és izmos lesz,
Ha „Doré-sósorszesz“-t vesz,

Mert csak egyedül jót tesz
A valódi „Doré Sósorszesz“

Egy eredeti üveg ára 1 kor. 10 f.
és 2 kor. 20 f. Próbáüveg 44 f.

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 23. SZ.

(A megyeházzal szemben.)

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

Független,
szép fiatal orosz hölgy 150.000 kor. hozomány, később még na gyobb örökség, azonnal férjhez menni óhajt. Vagyon. va lás mellékes, de csak komoly ajánlatokra válaszol. „Hymen,” Berlin, Elisabethstrasse 66. 2950

LEVELEZÉS.

„Ön”
jelligre levél ment. 8175

Videki uriembernek
levele van csinos asszonykától a kért helyen. 8169

ELLÁTÁS.

5-6 fiatal ember
uri házhoz ebéd és vacsora ellátásra felvételük, olcsó és jó magyar házi ételnek d. u. ké. órai étkezésre. Cim a kiadó an. 8128

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes szakácsnő
állást keres azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 8171

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek
fiatal fűszerkereskedő segédet június 1. belépésre, magyarul, németül, románul profikt kell beszélnie, biztosan és jól számolnia. Választ csak a megfelelő kap 8 nap az ajánlat beérkezése után. Cim Hirschmann, dohánygyáruda Lippa. 8168

INGATLAN.

Házeladás.
Urbán Iván-utca 88 számú (volt Fejze-u.) sarokház és ház, könnyű feltételek mellett, szabad kézből eladó. 2479

Aradkövön

85. Opáloson u. Apateleken 10 földes szőlő kővel eladó. Felvilágosítást ad D. Leitner Endre ökl. Erdőmérnök irodája Arad, Ferdinánd-utca 4. Telefon 8-24. 8137

ÜZLETEK.

Eladó
egy jóforgalmu korcsma, szállodai-vari együtt aradi okok miatt. Érdeklődni lehet Pecska-ut 3. 2985

Eladó
egy jóforgalmu v. gyaskereskedés trafik és itumérési engedéllyel. Cim a kiadóban. 8180

Nagy forgalmu
italmérésli üzlet, házzal együtt sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 8114

KIADÓ LAKÁS.

Három szobás
utcai lakás kiadó. Teleky-u. 15. 8164

Egy
teljesen különbejáratu csinosan butorozott utcai szoba elős. obával azonnal kiadó, Attila-tér 1. ss. 8163

4 szoba,
fürdőszoba, előszobából álló lakás kiadó. Megtekinthető vasárnap is Wesszlényi-u 14 sz. 8162

Egy utcai
szoba és konyha Ovar utca 7. sz. alatt kiadó. 8170

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tiasta faj
2 éves szentbernáhegyi kutyá eladó. Demster-utca 80. 8161

Ritka alkalm!
Alig használt butorok, üveges könyvszekrény, valódi Helm-féle Meidingeri kályha, srecskavágó, billiárdasztal s. b. eladók. Különböző vaspénztárak vétetnek és eladotnak Rubinstein Mór butorszállítónál Arad, Minorita-palota, telefon 188. szám. 8172

Egy jókarban levő
élelmiszer hűtésre teljesen berendezett nagy hűtő szekrény eladó. Ugyanott üzleti berendezések is eladók. Cim a kiadóhivatalban. 8173

Egy jókarban levő
rövid zongora jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 8174

Veszek
a legmagasabb ár an uraktól levetett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2888

Egy doboz
100 darab hártyalon levélpapír, 50 papír és 50 selyempapír bélesű boríték egy koronáért kapható Inguss I. és Fia könyv- és papírszerkesztésében. Telefon 517. 1941

Eladó
gazdasági eszközök u. m. szekerek, ekek, lógereblék, vetőgépek, trieur, rosta. Értelkezhetni lehet: Krizsán Sándor birtokosnál, Lovarda utca 1. Attila-tér sarok. 2675

KÖLÖNFÉLE.

Intelligens
isz. családnál kihordásra jó házi koszt kapható. Ugyanott egy csinosan butorozott szoba kiadó. Flórián utca 4. 8165

Hehs féle
Vasaschinabor. Szuverén szer vér sz. genység, sepskor, szédülés a vérszegényégből eredő id. gbajok, idegromok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, ál alános gyengeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvzer malárius fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen egy feljöttnek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs Vilmos gyógyszerháza Aradon, Batthyány utca. 8180

Mindenki azt mondja már; hogy szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltüntetésére legjobb az eredeti **Kárpáti-féle**
Benzoe tejereme ára 1 korona.
Benzoe tejszappan ára 70 fillér.

Főraktár: 8175
KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszertára
ARAD, HOROS RÓSI-TÉR.

Építetők

figyelmébe

bizalommal ajánlom
építészeti irodámat.

Elvállalok legelőnyösebb árban mindenemű új építéseket, átalakításokat és javításokat legjobb kivitelben.

2587

Klaity János képzett kőművesmester
Csutora-utca 34. sz.
(Varjassy Lajos utca sarok.)

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönlögeségek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermekcipők készítését, valamint Orth-pád-cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt essz közöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Beceres pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁR HOL LÁSZLÓ,
a leges honvédeked tisztikarának szállítója

ÚJ villanyvilágítási vállalat.

A n. é. közönséget értesítem, hogy kerékpár és mechanikai tisztomat **villanyvilágítási vállalat**alal bízottam ki. — Elvállalok mindenemű villanyvilágítási berendezéseket legjutányosabb árakban u. y új épületeknél, mint magánlakásokon.

GARTNER SAMU
villanyvilágítási vállalkozó és műszerész 8173
Arad, Weitzer János-u. 2. Telefon 751
Legnagyobb kerékpárraktár.

Bérma ajándékok legolcsóbb beszerzési forrása 3059

Losonczy Lajos és Tsa

érs- és ékszerész Szabadság-tér 1. szám.
Arany női órák 12 koronától
Arany nyakláncok 10 koronától
Aranygyűrűk 6 koronától
Arany fűgők 5 koronától
Fü ezüst óra 8 koronától
Nikkel óra láncsal 4 koronától stb.

Szíves pártfogást kér
Losonczy Lajos és Tsa
érs- és ékszerész.

FOGAK

huzása, tömése, fogszorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, ragására kitűnőek, készülnék 8001

HALMOS

fogtechnikai termében Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok.)

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon nr. 698.

Selyempapírral bélelt
100 és 100
levélpapír és boríték
fehér vászon,

100 és 100
levélpapír és boríték
kék vászon,

100 és 100
levélpapír és boríték
szürke vagy orém vászon,

korona 3 korona

Jámbor Antal

papírüzletében,
Andrássy-tér 3.
Tabajdi-utcai oldalon.

Meglepő! Újdonság!

Pompás esti fényben remekül mutat a:

FEHÉR-RÓZSA-CRÉM-ZÖLD-LILA-ÉS NARANCS

színű egyedül valódi „Turul” puder. 1 doboz ára: 1 kor. 50 fillér. Szépítő, mitesser a tavasz hirnökei!

Mindennemű arctisztatlanság rövid időn belül eltűnik és a arcból puha, bársnyimavá lesz, az egyedül „Turul” krém használata által. Ára: próbatégy 70 fillér, középtégy 1 korona, nagy tégy 2 korona. Fenti szerek egyedül kaphatók a készítőnél:

WAJDIT
GYÖRGY gyógyszerész ARAD,
Karlina-u. és Feren-tér sarok.

Lázár Jenő

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, B. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

Vizsgázott fogtechnikus.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

Hehs-féle Vasaschinabor.

Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyöngeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. — Készíti:

HEHS VILMOS

gyógyszertára 5187

ARADON, Batthyány-utcza.

Első Aradi Piskotagyár

ARAD, Radnai-ut 23. sz.

Ajánlja állandóan friss fagylalt ostyáit (Waffeleket) Cső ostyáit (Hollipniket) 50 drb csomagolásban, izléses kivitelben csomagonként, illetve cartonként kor. 1.10 fillér.

Ugy szintén, általánosan elismert kitünő vaniliás piskotáit 75 drb cartonban kor. 1.—. Nápolyi szeleteit 140-es dobozokba kor. 2.—.

Kereskedőknek, cukrászoknak és kávéosoknak előnyös árban számítom.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítik.

Telefon 812.

Telefon 812.

Szives megrendeléseket kérve

teljes tisztelettel:

2745

DOBOZY I.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legujabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,

Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.